

DIRVA

Nr. 31

Kovas-March 15, 1961

Lietuvos naujienos Cleveland, Ohio
M. Mažvydo bičiulė

Lietuvoje pirma stato, paskui projektuoja...

Jau antras dešimtmetis, kaip bolševikinė valdžia elektifikuoja Lietuvos žemės ūkį. Pastatyta keletas stambesnių ir kelios dešimtys smulkių elektros jėgainių.

Žemės ūkio elektrifikavimas, žinoma, tuo tarpu dar labai toli nuo pabaigos ne tik Lietuvoje, bet ir Rusijoje, kur apie jį bolševikų valdžia kalba jau per 40 metų.

Dabar Maskvoje nutarta tą elektrifikavimą greitinoti ir tam skiriamas penkmetis septynmetys: 1961-65. Kad būtų greičiau, tuo reikalu pavedama rūpintis naujai įstaigai, kuri vadinama "Visasąjunginė žemės ūkio technika". Elektrinių statybos ministerija tame darbe irgi pasilieka. Taip pat pasilieka ir visos respublikinės ministrų tarybos, miestų ir rajonų komitetai, be to, Valstybinė mokslinė ekonomikos taryba, Valstybinis plano komitetas. Visos tos įstaigos turi... "išnagrinti klausimą, kaip geriau organizuoti vadovavimą kaimo elektrifikavimo objektų projektavimui bei statybai". O ta naujoji įstaiga įpareigota susidėjusi su Elektrinių statybos ministerija "parengti tipinius projektus ekonomiškiems kaimo elektrinėms ir pastotėms statyti"... kitaip tariant, perstačius kėdes, elektros "koncertas" pradedamas nuo pradžios: nuo nagrinėjimo, kaip organizuoti darbo vadovavimą ir nuo tipinių projektų brėžimo.

SKANDALAS JONIŠKYJE

Joniškio rajonas visą laiką bolševikų valdovų buvo minimas, kaip pavyzdinčiausias ar vienas iš pavyzdinčiausių. Žemės ūkio gamybos rezultatų statistikoje tas rajonas dažniausiai būdavo žymimas pirmojoje vietoje ir ne kartą tam rajonui buvo įteikta pereinamoji vėliava, rajono vadovai būdavo apdovanojami pinigėmis premijomis, o laikraščiai ir radijas buvo pilni jų pamokslų, kaip reikėtų sėkmingai socialistiškai ūkininkauti. (Joniškio apylinkės visada buvo turtingos geriausia šiaurinėje Lietuvoje žemėje ir ten ūkiai buvo stiprūs).

Staiga paaiškėjo, kad visa tai buvo tik burbulas. Vykdomojo komiteto pirmininkas (tai kaip ir apskrities viršininkas) P. Variakojis ir partijos rajono komiteto pirmasis sekretorius Kateiva pasirodė esą paspręsiusi pagyrūnai — statistikos klastotojai... Jų abiejų pavaduotojai, matyt, nebeiškentę iš pavydo bežiūrėdami į jų viršininkų pertekimą garbe, vienas po kito nuvažiavo Vilniui ir tenai išdėjo viską, kaip iš tikrųjų yra. Sako, Joniškio rajone derlius metai po metų visai menkas. Variakojis ir Kateiva taip susitvarkę, kad derlius ant popierio būtų užrašomas didesnis, negu buvo. Arba, jie supirkinėjo gaminius iš kolchozininkų ir įrašinėjo juos, kaip neva kolchozuose pagamintus. Gyvulius, pieną, mėsą jie pirkinėję net kituose rajo-

nuose ir paskui ėmę premijas už "didelę gamybą" Joniškio rajone. Trašas pirkdavę iš tolimų fabriku už kyšius. Kai kurių kolchozų mašinas, kitų — bulves pardavę spekuliacinėmis kainomis Rygoje, Gomely, Dnieproderžinske... Kolchozų agronomai ir zootechnikai, nekalbant apie pirmininkus, turėję dalyvauti tose kombinacijose, arba turėję ieškoti darbo kituose rajonuose. Buvo išgarsintos Joniškio rajono kolchozų labai didelės pajamos, bet nutylėtos jų dar didesnės skolos.

Partijos CK nusiuntė iš Vilniaus Joniškio sekretorių Barauską. Tas įsitikino, kad visa, ką Joniškio viršininkų padėjėjai sakė, tiesa. Bet didžiausias nemalonumas buvo tas, kad Variakojis buvo ne šiaip sau "ispolkomo" pirmininkas, bet respublikinio (viliški) partijos CK narys. Kateiva irgi jau pasižymėjęs partietis.

Rezultatas buvo tik toks, kad Variakojis buvo pasiūlyta atsistatydinti iš "ispolkomo" pirmininko pareigų. CK narij (ir dar "verchsovioto deputatą") griežčiau bausti esą nepatogu. Kateivai išėjo dar geriau. Rajono komunistų konferencijon atvyko pats šaukas (Kateivos globėjas), pakritikavo padėtį rajone, bet pirmuoju sekretoriu mišrinkti pasiūlė vėl Kateivą. O kai siūlo toks aukštas ponas, kaip šumauskas, kas gi Joniškį nepaklausys: išrinko.

Atsirado tačiau nenuoroma, kurs visą tą istoriją ap-

rašė Maskvos "Pravdoj", o vilniškė "Pravda" (tai yra, "Tiesa") skubiai, rytojaus dieną, išsivertė lietuviškai ir persipausdino. Joniškiai dabar nekantriai laukia, kas toliau atsitiks.

Pereinamoji raudona vėliava už 1960 metų paskutinį ketvirtį atiteko Pasvalio rajonui, kur labai gražią statistiką patiekia gana įžyrus "rajkomo" sekretorius Bagaslauskas. Bet po Joniškio skandalo pasvaliečiai bailiai dairosi, ar ir su jų statistikomis neatsitiks ko nors panašaus, kaip Joniškį.

NE VIEN JONISKYJE KLASTOJA STATISTIKĄ

Kodėl aukštieji partijos pareigūnai negriežtai tereagavo į akipelėsišką Joniškio rajonų vadovų elgesį (jie visokiais būdais klastojo duomenis ir rodėsi su aukštais gamybos skaičiais), paaiškina ta aplinkybė, kad toks statistikos klastojimas vyksta labai daug kur, beveik visur, visai panašiai, kaip tai dėjosi ir 1940-41 bolševikų okupacijos metais Lietuvoje.

Lietuvos "Sovnarchozo" veikėjų pasitarime Vilniuje buvo iškelti tokie faktai:

1) Vilniaus elektrinių reikmenų fabrikas "Elfa" apyskaitose pasigyrė, kad labai daug elektros sutaupė 1960-ais metais. Iš tikrųjų tame fabrike pernai elektros buvo apie milijonas kilovatvalandžių per dieną (Nukelta į 2 psl.)

Dailininkas ANTANAS VAIŠNORAS, Amerikoje gimęs lietuvis, gyvenęs Clevelande, savo darbais, puošiančiais daugelio Amerikos muziejų sales, yra plačiai pagarsėjęs, kaip ne eilinis, bet didelių gabumų dailininkas, modernus, naujausių meno krypčių atstovas. A. Vaisnoras pareiškė norą įstoti į Lietuvos Dailininkų Sąjungą ir vieną savo geresnių darbų padovanojo Čiurlionio galerijai Chicagoje. Plačiau apie dail. A. Vaisnorą ir jo darbus rašo dail. K. Žilinskas 5 pusl.

PAGALBOS LOTYNŲ AMERIKAI PLANAS

Neįprastoje Baltųjų Rūmų ceremonijoje, kurioje diplomatinis priėmimas buvo sujungtas su didesnio masto programine kalba, prezidentas Kennedy paskelbė dešimties metų ūkinės ir socialinės pagalbos planą Lotynų Amerikai, kuris tolimoje perspektyvoje pralenks Marshallio planą, padėjusį atstatyti Vakarų Europą.

Prez. Kennedy pareiškė 250 Lotynų Amerikos diplomatų ir kongreso lyderių, kad Jungtinės Valstybės yra pasiruošusios teikti finansinę pagalbą, "jei Lotynų Amerikos kraštai yra pasiruošę pridėti savo dalį".

Dešimties punktų planas turėsiąs pakelti visų amerikiečių gyvenimo lygį ir švietimą, suteikdamas kiekvienai valstybei pagrindą, kuris įgalintų jas pačias vystyti tolimesnį progresą.

Pirmuosius plano žingsnius sudarys netolimoje ateityje sušaukta Amerikos valstybių ekonominės ir socialinės tarybos konferencija, kurioje Lotynų Amerikos kraštai turės pasiūlyti savo ilgalaikes ūkinio progreso programas, kurios garantuotų finansinį pastovumą tuose kraštuose ir sukurtytų mašineriją gyvybiškoms socialinėms permainoms įvykdyti, skatinant privatinę veiklą ir iniciatyvą. Iš kitos pusės, prez. Kennedy artimiausiomis dienomis prašys JAV Kongresą paskirti 500 mil. dolerių "socialinėms užtvarams, kurios kliudo ūkinį progresą, pašalinti".

Pagalbos plane numatoma parama "ekonominėi integracijai, kuri sudaro tikrą žingsnį į didesnes rinkas ir platesnių varžybų progas". JAV vyriausybė paskubins "maisto taiką" programos vykdymą, siekdama sudaryti maisto atsargas sausų ir žemės ūkio jėgose rajonuose.

Prez. Kennedy taip pat pažadėjo skubiai praplėsti techninio apmokymo programas. Jis kvietė Lotynų Amerikos mokslininkus dalyvauti regioninėse medicinos, žemės ūkio, fizikos ir astronautikos tyrinėjimų laboratorijose, taip pat mokytojus praturtinti savo kultūrinius akiračius, studijuojant JAV universitetuose.

Ta proga prez. Kennedy pabrėžė, kad Jungtinės Valstybės "įsipareigoja ateiti pagalbon ir ginti kiekvieną

Amerikos valstybę, kurios nepriklausomybei grėstų pavojus".

Savo kalboje prez. Kennedy įjungė išsireiškimą apie "specialų draugiškumą Kubos ir Dominikos gyventojams ir viltį, kad tie žmonės netrukus galės įsijungti į laisvų žmonių bendruomenę, vieningą su mumis, bendrų tikslų siekiant".

Prezidento kalba buvo Amerikos Balso perduota Lotynų Amerikos kraštams anglų, ispanų, portugalų ir prancūzų kalbomis.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

• Washingtonė viešpatavo mišri reakcija į Kongo politinių vadų konferencijos nutarimus. Valstybės departamentas pareiškė ribotą pritarimą aštuoniolikos Kongo politinių vadų susitarimui steigti provincijų federaciją vietoj valstybės su centralizuota vyriausybe, bet išreiškė nepasitenkinimą dėl jų reikalavimo atšaukti JT Saugumo Tarybos rezoliuciją. Federacijos galva Kongo lyderiai sutarė laikyti prezidentą Kasavubu, kuris yra vienintelis kongietis, gavęs JT pripažinimą. Jungtinių Tautų sluoksniuose kalbama, kad netrukus reikią laukti naujo Saugumo Tarybos posėdžio Kongo klausimu.

• Jungtinės Tautos, kaip aplinkiniu keliu paaiškėjo, jau kelias savaites slėpė pranešimus apie naujus europiečių kankinimus prokomo-komunisto Gizengos kontroliuojamoje Kongo dalyje. Aukos — misijonieriai, prekybininkai ir vienuolės — buvo nurenginėjami ir mušami, moterys prievartaujamos. Kivu provincijoje esama apie 300 europiečių, kurie šaukėsi Jungt. Tautų

pagalbos, bet dabar neturima žinių nė apie pagalbon pasiūstą malajiečių kontingentą.

• Jungtinių Tautų užkulisiuose daugiau kaip savaitę trukę pasitarimai susitvirtinti šios plenumo sesijos darbotarke, kaip po paskutinio amb. Stevensono pasitarimo su sovietų užs. reik. min. Gromyko paaiškėjo, pasibaigė be rezultatų. Pasitarimų detalės neskelbiamos.

• Londone vykstanti britų tautų bendruomenės lyderių konferencija nutarė dvylaktuojų bendruomenės nariu priimti Kiprą, bet po to prasidėjo aštrūs ginčai dėl Pietų Afrikos Unijos rasinės politikos, kuri gali nulemti gegužės 31 nepriklausančia tampančios respublikos išstojimą iš britų tautų bendruomenės.

• Kuba pradėjo iš naujo rekti apie "kitą jankių agresiją", kai nežinomos kilmės laivas užpuolė nacionalizuotą Texaco bendrovės rafineriją, paleisdamas keletą šūvių ir sukeldamas nedidelį gaisrą. Incidento metu žuvo vienas Kubos jūreivis ir keletas sužeista.

Kovo 13 d. Chicagoje širdies liga mirė Dr. BRONIUS TOMAS DIRMEIKIS. Nepriklausomoje Lietuvoje buvęs Lietuvos Aido, Vairo ir kitų tautinės minties laikraščių redaktorius, tautinių organizacijų aktyvus narys, tremtyje redagavęs žurnalą Margutį ir to paties vardo Chicagoje radijo programų žinių komentatorius. Bronius T. Dirmeikis buvo gimęs 1910 metais Kražiuose, aukštuosius mokslus baigęs Vytauto Didžiojo Universitete Kaune, studijas gilinęs Bazelio, Vienos ir Paryžiaus universitetuose, daktaratą apginęs Vilniaus Universitete.

Trys grakščios jūros skautės prie medauninkais ir rankdarbiais išpuošto Juodkrantės tunto paviljono Kaziuko mugėj Chicagoje.

V. Noreikos nuotrauka

Žmogus, kuris išgelbėjo Londoną... (21)

Kankinimai vonioje

Apie vidunaktį jie atėjo jo pasiimti. Koridoriais nuvedė į kambarį, kurio inventorių, matyt, buvo skirtas jo baimėi sukelti. Bizūnai, guminės lazdos, stora virvė ir metalinės apyrankės gulėjo išmėtyta ant stalų ir kėdžių.

Michelis tikėjo, kad čia bus verčiamas "giedoti". Bet kelionė tęsėsi, iki jie pasiekė vonios kambarį. Be Rudžio, ten buvo dar vienas prancūzų "policier" ir trys kiti, stipriai sudėti individai.

Kai vonia buvo prileista lediniais šalto vandens, jam buvo nuimtos apyrankės, ir jis turėjo nusirengti. Tada už nugaros surišo jo rankas ir kojas.

Smūgis į veidą privertė jį nugriūti į vonią. Jis aukštelininkas įkrito į vandenį. Vieną mo-

Lietuvoje...

(Atkelta iš 1 psl.)

giau, negu reikėjo pagamintam dirbinių kiekiui sunaudoti). "Sutau p y m a s" apyskaitoje atsirado tik todėl, kad vadovai tyčia iš anksto numatė plane pernelyg didelius elektros sunaudojimo kiekius.

2) Dviejose Kauno įmonėse buvo išvogta dideli metalo kiekiai, kokių tose įmonėse nereikėjo. Taigi, kai metalas dingdavo, atrodė, kad jis sunaudotas pagal planą... Tokius išpuštus planus buvo patvirtinusi mašinų gamybos valdyba, kuri nuolatos besiskundžianti, kad "stinga metalo".

3) Vidaus vandenų valdyba apyskaitose rodo įvykdžiusi savo gamybos planą 112,5%. Valdybos žinioje yra 13 įmonių. Tik trys iš jų įmonių planą "persoko" net 50-60%, nes jose planai buvo numatyti žymiai mažesni, negu jų pajėgumas. Tuo tarpu 10 įmonių planų neįvykdė, tačiau tos trys neįvykdymą puikiai paslėpė.

4) Su tais planais įvairios manipuliacijos vykdamos net metų pabaigoje. Jei įmonė atsilikusi nuo plano, tai jos planas sumažinamas lapkričio ar gruodžio mėnesį taip, kad išeitų įvykdytas, gal net ir su kaupu. Kitoms įmonėms (valdybos malonės dėl ko nors stokojančioms) metų gale planai net padidinami, jeigu mato, kad jos turės kaupą.

Toki reiškiniai visur kritikuojami, bet nenumatoma, kokiomis priemonėmis galima juos sudrausti. O tokių faktų iškilimas naikina bet kokią pasitikėjimą bolševikinės santvarkos statistika ir planų įvykdymo bei pralėkimo apžvalgomis.

LNA

mentą buvo visai pasinėręs, pasikui prunkšdamas išskėlė galvą viršun.

Rudis stovėjo, virš jo pasilenkęs, su Michelio užrašų knygele rankoje.

-- Kaip matau, -- tarė jis, -- tamsa esi rytoj susitaręs 9 valandą ryto prie Austerlitzo stoties susitikti su asmeniu, kurio inicialai yra "C.G." Tamsta pasakys man to asmens pavardę.

"C.G." buvo Charles Guillard, buvęs šveicarų armijos karininkas, kuris Etampes miestelyje vertėsi vyno prekyba. Jis braižė Micheliui Mon Desir aerodromo planus ir pranešinėjo apie vokiečių karo aviacijos dalinių pasikeitimus.

-- Tamste nenori man sakyti? -- paklausė Rudis, kai Michelis nieko neatsakė.

Michelis papurtė galvą ir gavo smūgį iš viršaus, kuris jį parindė po vandeniu. Būdamas nepasiruošęs, nespėjo įkvėpti daug oro ir turėjo netrukus vėl išnerti paviršium.

Buvo pakartotas klausimas: -- Kas yra "C.G."?

Šį kartą jis vos beturėjo laiko galvą papurtyti. Nauja smūgių lavina jį vėl įmurdė atgal.

Vėl gaudydams kvapą, iškilo viršun, ir vėl buvo nutrenktas atgal. Taip tęsėsi apie pusę valandos, ir smūgiai darėsi vis dažnesni, o atsikvėpimo pertraukos vis trumpesnės. Po penkto ar šešto rundo jis pradėjo ryti vandenį, jo judesiai pasidarė konvulsingesni, jis pajuto, kad jėgos nyksta. Po tam tikro laiko buvo ištrauktas, ir po 10 minučių pertraukos procedūra prasidėjo iš naujo. Ji buvo pakartota dar keturis kartus - vis po maždaug pusę valandos, bet su ilgėjančiomis pertraukomis.

Paskutinėje fazėje, kai jau buvo prarijęs labai daug vandens, atėjo momentas, kada jis jau buvo persilpnas kovoti dėl savo gyvybės. Kankintojai, tai pastebėję, jį pusiau ištraukė iš vonios, galvą palikdami ant krašto, ir jis pradėjo vemti. Pagaliau taip nusilpo, kad nė vandens išvėmti nepajėgė. Tada prancūzų "policier", kuris visoje procedūroje vaidino svarbiausią vaidmenį, įrėmė kelį į jo pilvą ir išspaudė vandenį iš jo kūno.

Iš visų gestapo naudotųjų, jeigu ne jų pačių išrasytų kankinimų vadinamasis "vonia" buvo efektingiausias. Paslaptis glūdėjo tame, kad, jei metodus "specialisto" atliekamas, auka niekada nepraranda sąmonės, o mušant ar naudojant kitokį brutalumą, dažnu atveju tuoj pat apalpstą. "Metodo" tikslas, be abejo, auką išlaikyti gyvą, galimai arčiau laikant prie prigrūdyto. Žmogaus savisaugos instinktas yra toks stiprus, kad auka iki paskutiniųjų ginasi, ir kova dėl gyvybės iššaukia tokią kančią, kad 95 iš šimto atvejų kankinamasis pasiduoda.

Michelis Hollardas vėliau pareiškė, kad sekantį nardinimą serija galbūt jį būtų pralabinusi. Jis mielai būtų prigėręs, jei galėtų, bet nuo prigrūtimo buvo sulaukomas.

Kai po mažiausiai trijų valandų

ir penktosios "sesijos" pažodžiui daugiau miręs, negu gyvas gulėjo ant vonios krašto, pro skausmą, galvos svaigimą ir vėmimo miglą išgirdo nekantrų Rudžio balsą:

-- Mes eikvojame laiką su tuo kietasprandžiu idijotu. Tikrai turime svarbesnių darbų.

Paskui jis girdėjo, kaip gauja išėjo ir užtrenkė duris.

Po kurio laiko jis pajėgė persiristi per vonios kraštą ir nukristi ant grindų. Ten gulėjo jis, drebėdamas iš šalčio ir silpnumo, kol pagaliau atsitarė durys ir pasirodė senesnio amžiaus moteris. Ji laikė rankoje duonos gabalą, laužė jį mažais gabalėliais, kuriuos kišo jam į burną.

Dėkingas Michelis leidosi maitinamas. Nurijęs paskutinį gabalėlį, jis dėkingai nusišypsojo - kalbėti jis vis dar nepajėgė - ir nepažįstamasis angelas dingo. Vėliau jis sužinojo, kad tai buvusi italo vartininko žmona.

Žinomas rezistencijos vadas

ir rašytojas, kuris rašo, prisidengęs "Remy" slapyvardžiu, nors pats niekada nebuvo kankintas, yra parašęs keletą tikslų pastabų apie tuos, kurie buvo kankinami.

"Rezistentas", sako jis, "patėkęs į priešų rankas ir nepajėgęs kankinamas ištylėti, toli gražu dar nėra išdavikas. Atvirkščiai, tarp jo ir pasyviai besilaikančių tautiečių yra toks skirtumas, kaip tarp kovojančio kareivio ir siekiančio išvengti pareigos. O tie, kurie pajėgė išsilaikyti iki pabaigos - nenugalimieji - priklauso nedidelei rinkinių žmonių grupei. Jų kovos atminimas turi būti šventas ir mus pripildyti nuostaba bei pagarpa."

Michelis Hollardas išsilaikė iki paskutiniosios. Jo paties komentaras buvo daug kuklesnis: "Visagalis Dievas mane stebuklingai išgelbėjo, juos priversdamas anksčiau pavargti, negu mane."

Kitą rytą, po Rudžio nepasisekusių bandymų jį pralabinti, buvo išgabentas iš celės, jis vėl tikėjo, kad bus gabenamas į vonią. Bet buvo nuvestas į garažą, kur pasodintas į automobilį su dviem sargais iš abiejų pusių.

Automobiliui pajudėjus, prancūzas "policier" paaiškino:

-- Dabar važiuojame į Austerlitzo geležinkelio stotį. Mes sustosime ties stoties įėjimu,

DOLERIAI IR CENTAI

KĖSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Padidina pardavimą, o pelnai mažesni

Didžiųjų dienraščių finansiniuose puslapiuose beveik kasdien skaitome apie bendroves, kurios padidinusios pardavimo kiekį turi mažiau pelno!

Kaip tai gali būti, netikėdami klausiami? Kaip gali bendrovė mažiau uždirbti daugiau pardudama?

Bendrovės taip aiškina: "Mes

esame nepavydėtinose padėtyje. Kainos kyla ir kyla - dalių, partnavimų, pardavimo išlaidų, žaliavų, darbo ir t.t. - bet konkurencija dabartiniu laiku yra tokia intensyvi, įskaitant ir užsienietišką, kad nors kiek pakėlę gaminių kainas mes automatiškai sumažinsim pardavimo kiekį". Ir kodėl bendrovės parduoda daugiau ir uždirba mažiau?

Pavyzdžiui, imkime bendrovę, kuri pagamina prekę už \$1,00 ir ją parduoda už \$3,00. Vieneto uždarbis yra \$2,00. Ir jei bendrovė pagamina ir parduoda 1,000 šių prekių, ji gauna \$3,000, iš kurių \$2,000 yra pelnas.

Ateinančiais metais, sakysime, žaliavų ir darbo kaina pakyla. Ir dabar jau kainuoja \$2,00 pagaminti tą pačią prekę. O prekės vienetas dar vis yra parduodamas už \$3,00. Bendrovės pardavimo kiekis pakyla ir ji šiais metais parduoda 1,500 vienetų už \$4,500, vietoj praitytųjų 1,000 vienetų. Kadangi prekių pagaminimo kaina jau yra \$3,000 (\$2,00 vienetą), pelno lieka tik \$1,500. Tai yra \$500 mažiau pelno, kaip praitytais metais, nors pardavimo kiekis padidėjo 50 procentų.

Bendrovė, kurios pardavimo kiekis sumažėja, o gaminių kainos padidėja, yra dar blogesnėje padėtyje.

Vienos bendrovės prezidentas, kalbėdamas apie pelno problemą, vykusiai apibūdino kasdienės ekonomikos pamoką:

"Keturių procentų pardavimo kiekio padidėjimas", jis pasakoj, "yra puiku, kada tokio padidėjimo buvo laukiama, ir kada visi planai buvo ruošiami pagal šį keturių procentų padidėjimą. Bet mūsų padėtis yra kitokia. Mes realizavome tik keturių procentų pardavimo kiekio padidėjimą, kada visi mūsų planai buvo ruošiami pagal lauktiną 10 ar 12 procentų padidėjimą."

Kodėl mes laukėme 10 ar 12 procentų pardavimo kiekio padidėjimo? Kaip ir bet kuri kita bendrovė, mes turime paruošti apytikrius ateities planus, kad galėtume iš anksto pakankamai užsakyti žaliavų, paruošti įrengimus ir pasamdyti reikalingą darbininkų kiekį.

Ruošdami šiuos ateities pardavimo planus mes patikrinome praėjusių metų skaičius ir kiekius. Mes studijavome pardavimo pranešimus, valdžios statistines informacijas, ir visas kitas gaunamas žinias. Mes paruošėme ateities planus ir pradėjome darbą.

Ir vieną dieną pasidarė aišku, kad mes jokių būdu nepasieksime to 10 ar 12 procentų padidėjimo. Mes realizuosime tik 4 procentų pardavimo padidėjimą. Dažnas galvos, kad mes būsime patenkinti ir su 4 procentų padidėjimu. Bet kada mes laukėme 10 ar 12 procentų padidėjimo, padėtis buvo kitokia. Darbininkų skaičius buvo perdidelis. Mašinos stovėjo be darbo ir sandėliai buvo pilni nenaudotų žaliavų. Tada planus keisti jau buvo vėlu.

Išvadoje, mes ne tik neuždirbome, bet ir praradom su 4 procentų pardavimo padidėjimu."

Pamoka baigta.

Ką šiandien bendrovės daro, kad nepakliūtų į panašią padėtį?

1. Ateities pardavimo planai ruošiami pagal pačias realistiškiausias skaitlines.

2. Visi įmonimi būdai naudojami, kad sumažintų pagaminimo kainą.

AMERICAN TELEPHONE & TELEGRAPH CO. praitytais metais uždirbo daugiau, kaip bet kokia kita bendrovė JAV istorijoje. 1960 m. pelnas buvo \$1,250,955,000; 1959 m. pelnas buvo \$1,148,769,000.

Ankstesnis pelno rekordas buvo 1955 metais, kada General Motors uždirbo \$1,189,477,000.

American Telephone & Telegraph Co. taip pat turi didžiausią šėrininkų skaičių - 900,000.

F. W. WOOLWORTH CO. yra naujausias "Bilijono Dolerių Klubas" narys.

1960 m. ši bendrovė padarė \$1,035,292,793 apyvartą.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

Stroh's alus yra labiau gaivinantis... tam yra 4 geros priežastys

1 TOP GRADE BARLEY MALT
2 WHITE RICE
3 CHOICEST HOPS
4 FIRE-BREWING

Visi trys viršuje minėti mišiniai įeina į Stroh's alaus virimą. Duoti patį geriausią skonį Stroh's yra ugnim verdamas prie 2000 laips. Ugnies virimas padaro Stroh's lengvesnį, švelnesnį. Įsitikinkite patys. Prašykite Amerikoje vienintelį ugnim verdamą alų šiandien!

Jums patiks

Stroh's

šviesesnis

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis • Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Pirmose Lietuvos reikalų gynimo linijose

Nesuskaitoma eilė darbų ir pastangų, atliktų išeivijoje, per eilę metų pasaulyje išlaikę Lietuvos laisvės bylą neužmirštą. Besikeičianti tarptautinė politika ir nuotaiškos, be viltingų pragiedrulių, sutraukdavo ir grėsmės Lietuvos laisvės siekimams. Tokiais atvejais pastovi, kultūringa ir teisinga informacija apie Lietuvą buvo, yra ir bus galingas moralinis ginklas.

Lietuvių studentijos, anglų kalba leidžiamas keturius kartus į metus LITUANUS žurnalas, per paskutinius 6 metus buvo pirmose Lietuvos reikalų gynimo linijose, ir jos kultūros bei revivizacijos skelbėjas per visą pasaulį. LITUANUS žurnalas dabar randamas visuose pasaulio kontinentuose. Jis yra vienintelis laisvojo pasaulio lietuvių anglų kalba leidžiamas leidinys, kuris kelia sovietinės okupacijos padarinius krašte, skelbia tautos ryžtą atgauti laisvę ir, tuo pat metu, supažindina skaitytojus su lietuvių tautos kultūrinėmis vertybėmis.

Šiam informacijos darbui lietuvių akademiniams jaunimas yra susikvietęs pajėgiausius visų lietuviškojo gyvenimo sričių žinovus. Finansiniai naštai pakelti, jaunoji karta, vistik, turi kreiptis į plačią lietuvių visuomenę. Mes jaučiame, kad LITUANUS, kurio mums pavydi kitos tautinės grupės, nusipelnė visų lietuvių dėmesio.

Tolimesnis LITUANUS leidimas priklausys nuo lietuvių visuomenės paramos. Tam reikalui skelbiame 1961 metų finansinį vajų LITUANUS žurnalui paremti. Mes raginame lietuvių visuomenę užsakyti leidinį sau ir kitataučiams. LITUANUS metinė prenumerata — \$2.00.

Lietuviai studentai lankysis pas Jus rinkdami prenumeratas ir aukas. Neatsisakykite jiems savo paramos. Ne visus studentai pajėgs aplankyti, tad siųskite paramą ir tiesioginiai: LITUANUS Remti Komitetas, 7030 So. Campbell Ave., Chicago 29, Ill.

Mes tikime, kad LITUANUS informacinis darbas apie Lietuvą nebus nutrauktas dėl tautiečių abejingumo, nes šioje atsakingoje pareigoje nevalia suklūpti.

Kiekvienas lietuvis tebūna aktyviu dalyviu konkrečios ir atsakingo darbo, ieškant Lietuvai draugų jos sunkioje priespaudos valandoje.

V. Adamkavičius

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Many Friends

R. B. BISCUIT COMPANY
R. B. FAMOUS PRODUCTS

2515 Bridge Avenue CH 1-3270

GREETINGS and BEST WISHES

CLEVELAND FABRIC SHOPS, INC.

706 East 185th St. Off Lake Shore Blvd.

IV 1-6832

19561 Miles Road MO 3-5455

M O K A M E

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygute.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Ylrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

POLITINĖ TURISTŲ IŠ LIETUVOS REIKŠMĖ

V. RASTENIS

Kovo 3 dieną "Dirvoje" įdėta me Al. Joniko iš Chicagos laiške tarp ko kita yra toks posakis: "Neseniai lankė mus tarybiniai rašytojai Mieželaitis, Bieliauskas, Sluckis, išgavę Amerikos pripažinimą savo sovietiniams Tarybų Lietuvos pasams".

Tiesa, tame laiške yra daug pareiškimų, kurie per daug jau "laisvai atpasakoja" faktus. (Pavyzdžiui, ištisa pastraipa, kurioje aiškinama, kaip aš "moksliskai išvertęs" Fluxus žodį, neva remdamasis dabartinės lietuvių kalbos žodynu. Kas skaitė, žino, kad nieko panašaus nebuvo. Nei aš tą žodį taip išverčiau, kaip Al. Jonikas teigia, nei aš rėmiausi jo minimu žodynu. Juk lotyniškam žodžiui versti, jeigu reikia, tai reikia lotynų, o ne lietuvių kalbos žodyno). Nebandau sustoti ties visais tais pareiškimais, kaip sunkokai suvokiama, kur jie veda, ir ribojuos čia tikrai vienu, apie minėtų rašytojų pas "mus" apsilankymą ir jų "Tarybų Lietuvos" pasus.

Visų pirma, ką reiškia tų rašytojų lankymasis pas "mus"? Jie lankė tik Amerikoje gyvenančius rusiško bolševikų režimo Lietuvoje agentus ir šauklius. Nei mes kiti, nei pats A. Jonikas, turbūt, nėra gi iš tokių tarpo. Tai kokio čia proga gali būti kalbama, esą, Mieželaitis, Sluckis ir Co. mus lankė?

Antra, nesupratinimas yra kalbėti apie kažkokius "Tarybų Lietuvos" pasus. Gerai įsidėmėkite, kad -- nors rusiškojo režimo šaukliai ir stengiasi įtikinti priešingai -- Lietuva gi yra smurtu įjungta į subolševikintą Rusijos imperiją, kad tariamasi "Tarybų Lietuvos" "suverenumas" yra tikrovėje nesama iliuzija, ir kad vienas iš tos padėties ryškių pavaizdavimų yra faktas, kad jokių "Tarybų Lietuvos" pasų nėra. Keleiviai, kurie vyksta į kitus kraštus iš tos imperijos kolonijų, turi tik imperijos pasus. Taigi ir kalbamieji ekskursantai į Ameriką atvyko su rusiškais sovietiškais pasais. Jokio Amerikos valdžios pripažinimo kokiems nors "Tarybų Lietuvos pasams" jiems nereikėjo "išgauti" ir jie, žinoma, tokio pripažinimo nei neturėjo.

Tiesa, visi tie ekskursantai, prieš gaudami Amerikos vizas, turėjo užpildyti tam tikrus pareiškimus ir nurodyti juose savo gimimo bei nuolatinę gyvenamąją vietą. Tuzinas prieš ir per Kailėdas čia važinėjusius ekskursantų buvo išimtinai iš Lietuvos. (Mieželaitis važinėjo anksčiau, su trimis rusais). Amerikos pareigūnai, be abejo matė ir tai, kad visi tie ekskursantai, ar bent daugumas jų, buvo Lietuvoje ir gimę, gimę daugiau kaip prieš 20 metų, taigi greičiausia tikri Lietuvos piliečiai. Yra pagrindo ginčyti jų rusišką - sovietinę pilietybę. Bet tuo pačiu metu ir sunku tai padaryti, kai žmogus ateina į konsulatą su kitu pasu ir sakosi esąs jau kitos valstybės pilietis. Amerikos konsulas Maskvoje vargu ar gali leistis į ginčus su vizos prašytoju, reguliariu ar nereguliariu būdu jis savo turėtą pilietybę pakeitė ir kaip jis "naturalizavosi" Rusijoje. Jis gali tik arba atsakyti vizą be motyvų, arba nesigilinti į praeitį ir su vizos prašytojais elgtis, kaip ir su visais kitais

sovietiniais piliečiais, visiškai neliesdamas jų gimtojo krašto padėties klausimo.

Anksčiau, berods, Amerikos konsulai vengė duoti vizas grupėms asmenų, kilusių iš Pabaltijo kraštų. Tik kai koks vienas asmuo iš Lietuvos ar kito Pabaltijo krašto pasitaisydavo tarp daugelio ar bent keleto rusų, konsulai "užsimerkdavo" ir duodavo vizas jam, kaip sovietiniam piliečiui.

Taip New Yorke pasirodė po vieną iš Lietuvos kilusių sovietinių delegatų Jungt. Tautose (Matulis, Gaška), o paskui jau įsimaišydavo bent po vieną ir į įvairias ekskursijas (Januškevičius, Baršauskas, Vazalinskis, Zimanas, Mieželaitis). Tačiau pereitą rudėn Amerikos konsulas Maskvoje (be abejo, Valstybės Departamento leidžiamas) dar labiau "užsimerkė", ir davė vizas visam tuzinui ekskursantų vien iš

nei kiek neblogiau parašo taip pat ir tie bolševikiniai rašytojai bei laikraštininkai, kurie Amerikoje niekad nebuvo. Nes jie gi žino, kaip apie Ameriką ir apskritai apie ne kompartijos valdomus kraštus reikia rašyti. Iš jų asmeninio apsilankymo užsieniuose skirtumas susidaro tik toks, kad jie prisirenka smulkesnės medžiagos savo iš anksto žinomiems teigimams vaizdinį papasakoti ir kaip nors individualiau sumenkinti pamatytuosius teigiamus dalykus.

O amerikiniai valdininkai, atrod, gana naiviai tiki, kad, jeigu sovietiniam marksistui (sovietinės valdžios į užsienius apgalvotai išleistam) parodysi tikrą amerikinio gyvenimo vaizdą, tai tam ir apsals širdis, ir jau parvykęs namo ims kalbėti, kad visi draugai žiūrėkit, toj Amerikoje ne taip jau bloga, kaip čia mes vaizduojam...

Nieko panašaus. Jei jis matys ką gera, ko negalima nupeikti, tai sakys, kad tai reklama, kad

Ne New Yorke dangoraižių ir Chicagos skerdykly buvo atvykę iš Lietuvos pasižūrėti komunistiniai rašytojai Sluckis ir Bieliauskas, kurie diena iš dienos skiepia Lietuvos žmonėms komunistą. New Yorke ir Chicagoje jų svarbiausia rūpestis buvo sueti su naujaisiais ateiviais, bet ne su bebaigiančiais išmirti Vilnies ir Laisvės skaitytojais, į kuriuos Maskva yra numojusi ranka. Ir šiuos du turistus, baigusius marksizmo politinius, o kartu ir špionažo kursų, niekas nepakeitė ir nepakeis, nebent, kad jie čia nusipirko po naują paltą ir batus...

Ed. Šulaičio nuotrauka

Lietuvos. Ar tai reikšė, kad Amerikos vyriausybės politikoje jau įvyko pasikeitimas nepripažinimo politikos?

Tokiam klausimui kelti pagrindo, be abejo, buvo. Ir jis buvo atitinkamoje vietoje iškeltas. Atsakymas buvo, kad ne, kad tame vizų išdavimo neplūdė nei politikos pasikeitimo, nei svarstymo jį keisti. Vizos tiems ekskursantams buvusios išduotos kaip sovietiniams piliečiams (reikšia, nežinint, iš kur jie kilę ir kaip jie atsidūrė sovietinėje pilietybėje). Tuo nesigilinant, jo paaiškinama, jog vizų davimas nieku nepalietė Lietuvos tarptautinės padėties klausimo. Aiškinama, jog šio krašto vyriausybė tikinti, kad amerikinės tikrovės parodymas, galėtų padaryti sovietiniams turistams teigiamos įtakos net ir tuo atveju jei tie turistai yra tik sovietinės vyriausybės parinkti. Tokia yra kultūrinis mainų sutarties intencija.

Žinoma, tas amerikinių valdininkų tikėjimas yra labai idealistiškas. Tikrovės bandymų jis neišlaiko.

Kad jie klysta, yra aiškus įrodymas ir Sluckio "Išpūdžiai" iš Amerikos. Sluckis (kaip ir Zimanas ir kiti, kurie ką nors rašė apie keliones) parašė tokių "Išpūdžių", kokių buvo galima numatyti iš anksto, ir kokių

tai tik turčiams išnaudotojams, kad tai paremta masių vargu, arba gal iš viso tą nutylės, lyg būtų nematęs. Jei nepasitaisyks pamatyti neigiamybių, tai pasakys, kad jos buvo nuo jo tyčia nuslėptos, kad jam neleido pasižūrėti nenublizgintų vietų. O jeigu pamatys neigiamybę, tai jos paveikslą išraitys iki plaukų pasižiūšimo. Toks yra "marksistinis metodas" įspūdžiams rašyti. Įspūdžiams iš "liaudies demokratijų" rašyti vartojamas tas pats, tik atvirkščiai apsuktas metodas: neigiamybės nutylimos arba teisinamos, o esamos ir nesamos gėrybės "zalatijamos".

Tie mainai, ypač kiek jie liečia turizmą, yra panašūs į anekdotines imtynes, kurios neva vykusios "lygiomis", būtent: "tai jis, buvo viršuj, aš apačioj, tai aš buvau apačioj o jis viršuj!"

Iš tiesų: Amerikon siunčiamus ekskursantus rusai parenka, kad žiūrėtų į Ameriką jų akimis, ir iš Amerikos įsileidžiamus ekskursantus irgi pasirenka rusai, taip pat tokius, kad į Lietuvą žiūrėtų jų akimis. Amerikos valdininkai tačiau vadina tą dalyką mainais...

NUSTEBAU...

Prenumeruoju gerą glėbį lietuviškų laikraščių. Ir džiaugiuos kad Dirva labai plačiai, net įdėdama nemažai nuotraukų, vertai pagerbė mūsų vyresniosios kartos poetą Faustą Kiršą. Mat esu jo poezijos gerbėjas.

Tik labai nustebau, kad Lietuvių Dienos, vietoj Fausto Kiršos nuotrauką įdėję į viršelį, nugrūdę į priešpaskutinį puslapį, tarp radijo valandų skelbimų. Kai tame numerio viršelyje radau kito asmens nuotrauką, pamaniau, kad ir jis švenčia kokią rimtą sukaktį. Bet pasirodė, kad ne, tik šiaip sau įdėta, matyt, vasario 16 šventės proga. Tik gal ir čia reikėjo parinkti kurį nors iš Vasario 16 akto signatarų. Juk jie tai dienai geriau tikty?

Ir pagaliau, labai atsiprašau, kad tuo reikalą į jus kreipiuos, prašydamas tam laišku vietos. Atsiprašau ir Faustą Kiršą, kad jo vardą čia turėjau minėti.

Ant. Škėrius,
Canada

TENKA LABAI ABEJOTI

Dirvos Nr. 25 atspausdintojo korespondencijoj iš Toronto rašoma, kad bendruomenės apylinkės valdyba suruošė spaudos konferenciją ir prijungė kun. P. Ažubalio 43 metų gimtadienį, pažymint, kad toks dvigubas parengimas suteikė daugiau iškilmingumo.

Tenka labai abejoti, kad kurio nors, kad ir labai garbingo asmens gimtadienis, suteiktų Lietuvos Nepriklausomybės šventei dar daugiau iškilmingumo. Vasario 16 diena visiems lietuviams ir šiaip yra nepaprastai brangi, didinga ir iškilminga. Ji reiškia mums laisvės idėjos įsikūnijimą. Tai idėja, kurios kietai kovodama siekė lietuvių tauta.

Apylinkės valdyba pasiimdama iniciatyvos suvesti į vieną datą du skirtingo pobūdžio minėjimus aišku, negalėjo išvengti ir šios didingos šventės supratimo.

J. U.,
Toronto

to, girdėti, kaip kurie bolševikinio rusų režimo šaukliai, pavažinėję po Lietuvą, kaip jie bekalbėtų viešai, privačiai nebe visada pajėgia paslėpti savo "gilų susimastymą" apie tai, ką jie ten matė. Galimas dalykas, kad ir iš anos pusės atvykstantieji, nors ir užgrūdinti "marksistai", nors ir rūpestingai atrinkti, nors viešai ir "marksistiškai" savo "įspūdžius" bedėstą, savo sąmonės gilumoje, o gal ir intymiu draugų rately nebeapsilėps kaipurių abejonių viešosiomis tezėmis. Ir taip, gal lašas po lašo...

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

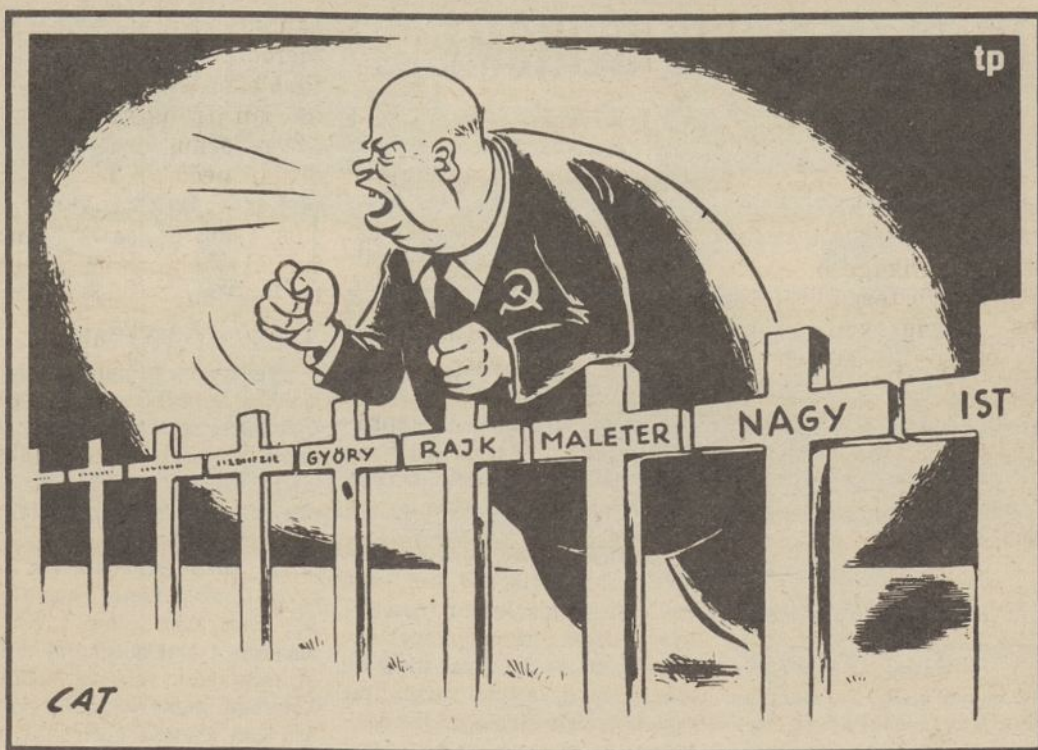
Greetings and Best Wishes To Our Friends and Patrons

THE OHIO LAUNDRY CO. MECHANICS

INDUSTRIAL LAUNDRY AND CLEANING

GARMENT SUPPLYS

4730 Lexington Ave.
HE 1-9305

VENGRIJA PENKTĄ KARTĄ JUNGTTINIŲ TAUTŲ DARBOTVARKĖJE

Jau eilę metų Jungtinių Tautų organizacijoje tęsiasi būklė, kad tas pasaulinis parlamentas nepajėgia nei atmesti, nei patvirtinti "liaudies respublikos" Vengrijos mandato. Keturis kartus JT plenumas tą komunistinės delegacijos klausimą atidėjo: 1957 vasario 21, 1957 gruodžio 10, 1958 gruodžio 1 ir 1959 gruodžio 10. Šios sesijos darbotvarkėje tas klausimas taip pat turėtų būti svarstomas, bet organizacijos užkulisiuose vyksta karvių turgus, kurio iniciatoriai iešką būdų tam ir kitiems sovietų nusikalstamiems darbams iš darbotvarkės išimti, kad tik raudonasis caras Kremliuje neužsirūstintų, kad, kiaurą batą iškęs, savo pataikūnams nusišypsotų.

Klausimo pagrindą sudaro visokeriopas žmogaus teises sulaužiusi sovietinė intervencija 1956 metų rudenį. Po nepilnų metų, 1957 rugsėjo 14, JT plenumas 37 valstybės įnešė rezoliuciją, kurioje, tarp kita ko, buvo sakoma: "Jungtinių Tautų plenumas konstatuoja, kad Sovietija, sulaužydama JT Chartą, iš Vengrijos atėmė laisvę ir politinę nepriklausomybę, iš vengrų tautos išplėsdama pagrindinių žmogaus teisių praktikavi-

mą". Toje pačioje rezoliucijoje buvo pabrėžta, kad sovietinė kariuomenė krašte pastačiusi vyriausybę, kuri nuolat pažeidinėja Vengrijos taikos sutartyje išvardintas teises ir laisves. Todėl JT plenumas apeliavo "Sovietų Sąjungą ir tuometinius vengrų autoritetus, kad, atsižvelgiant į pranešime išdėstytą įrodomąją medžiagą, būtų nutrauktos prieš vengrų tautą naudojamos smurto priemonės, atstatyta Vengrijos laisvė ir politinė nepriklausomybė ir būtų respektuojamos žmogaus teisės bei pagrindinės laisvės ir gražinti į sovietiją deportuoti Vengrijos piliečiai".

Vėliau JT plenumas pavedė N. Zelandijos atstovui Sir Leslie Munro vesti tolesnius tyrinėjimus. Jo pranešimas buvo sutrauktas į tokius žodžius: "Gryna tiesa, kad vengrų tauta yra priversta gyventi svetimos jėgos spaudimoje, kurios kariniai vienetai laikomi tame krašte. Dėl tos spaudimos vengrų tautai nėra įmanoma laisvai apsispręsti, kieno ji turėtų būti valdoma".

Pasaulinės organizacijos organai šioje JT sesijoje turėtų nuspręsti:

- Ar Vengrija tebėra Sovietijos okupuota?

- Ar Vengrijos delegatai prie Jungtinių Tautų savo vietas užėmę laisvų rinkimų pasakoje?

- Ar dabartinis režimas Vengriją valdo pagal žmogaus teisių principus? Mes į šiuos klausimus galime dabar atsakyti:

- Maskvos ginklų paliaubų derybose 1945 sausio 20 buvo sovietų kariuomenei leista laisvai judėti visoje Vengrijoje. Bet 1947 vasario 10 Paryžiuje pasirašytoji taikos sutartis tą judėjimo laisvę suvaržė, kaip Anthony Eden 1961 metų sausio mėnesį aptarė "Foreign Affairs" žurnale: "Sovietų Sąjungos sąjungininkams buvo pripažintas sovietinių įgulų buvimas Vengrijoje iki to laiko, kol Vengrija bus laikoma ryšio teritorija tarp sovietų valstybės ir sovietinių okupacinių įgulų Austrijoje". Su 1955 metų valstybės sutartimi ta teisė praktiškai pasibaigė, nes tuo metu sovietų kariuomenė pasitraukė iš Austrijos.

Sovietinių įgulų pasitraukimas iš Vengrijos paskutinėmis 1956 metų spalio dienomis, kada jau senai nebuvo juridinio pagrindo joms ten pasilikti, įvyko, tik Vengrijos gyventojams sukilus. Bet po kelių dienų tos įgulos, sustiprintos naujais daliniais, vėl įvygiavo į Vengriją ir kruvinose skerdynėse sužlugdė kelias dienas laisvai veikusių sukilėlių. Rusų įgulos pastatė administracijos priekyje Janošą Kadarą, kuris 1957 gegužės 27 pasirašė sutartį, kuri — nepaisant taikos sutarties — turėjusi legalizuoti sovietinių įgulų buvimą Vengrijoje.

- Per pastaruosius 16 metų Vengrijoje įvyko dveji laisvi rinkimai, būtent 1945 ir 1947 metais. Abejuose rinkimuose komunistai nesurinko nė 20% balsų. Taip vadinami "rinkimai" 1949, 1953 ir 1958 metais neturėjo jokių laisvo nuomonės pareiškimo žymių. Jie tarnavo tik garsiajam 99,9% gyventojų surašymui. Taip "išrinktieji" komunistai panašiu nedemokratišku būdu paskyrė delegatus į Jungt. Tautas.

- 1960 spalio 3 Jánosas Kadaras teigė Jungt. Tautose, kad Vengrijoje viešpatuojanti taika ir laisvė. Kaip gi yra iš tikrųjų? Pagal įstatymą Nr. 34 § 3, politiniai teismai gali kaltinamuosius nuteisti už akių, slapta, neduodant jokios apeliacijos galimybės ir mirties bausmę įvykdant, vos tik praėjus dviem valandom nuo sprendimo paskelbimo.

DAR TRYS VALANDOS NAKTIES (57)

"KOSUTO RADIJAS BUVO KURČIAS KOVO DUNDĖJIMUI..."

Traukinio dundėjimas nuo šiaurinių priemiesčių geležinkelio tiltų tamsoje sklido Dunojaus slėniu ir mieste stabtelėdavo žmonės ant tiltų suvokdami, kad oras keisis, ėjo tolyn ir galvojo: dar porą dienų. Pieno gatvė vingiavo slėniu, Budapeste degė elektros lempos ir žibintai, autobusai ir tramvajai ėjo rečiau, kai aukštosios technikos mokyklos studentai traukė į radijo stotį. Bet rezoliucijos reikalavimai nebuvo paskelbti. Programos vedėjas priiminėjo tik Maskvos bangos ilgį ir buvo kurčias kovo dundėjimui spalį, nors siųstuvą vadinosi "Kosuto radijas"; ir studentai rado kelią pas Imrę Nagy, kuris buvo komunistas ir savo dukterį išleisdęs už protestantų dvasiškio, tikrai ne dėlto, kad Nagy buvo pasakęs: mes pagony, esame tolerantiški; ne, to Nagy tuo metu dar nežinojo, ypač tada, kai buvo ministeris pirmininkas ir deportuotus siuntė namo ir nekaltas Rakosio aukas išminėjo iš kalėjimų, taip, iki partijai jis pasidarė per daug draugiškas, per daug žmoniškas ir pagaliau, partijos prakeikimo kliudytas, liko niekas, tik sėdėjo kavinėse, kalbėjosi apie futbolo komandas ir vis dėlto viešose gatvėse laimėdavo ovacijas ir būdavo žmonių apsuptas — pasmerktasis nekenčiamas?

Ir tuo metu studentai Budapeste, kaip ir kitose Vengrijos aukštosiose mokyklose buvo atsisakyę nuo "komunistinio jaunimo sąjungų federacijos", su-

kurdami nepriklausomą universitetinės jaunomenės organizaciją, kurios kalba jos dešimtyje reikalavimų buvo suprantama tik tiems žmonėms, kurie nuo gausybės "izmų" ir "istų" nebuvo užmiršę savo gimtosios kalbos, kurioje žodis laisvė dar tebebuvo tik paprastas daiktavardis, bet jau buvo galima suprasti jį esant surištą su žodžiais, kaip kalba, nuomonė, tikėjimas ir mintis — dėlto studentai norėjo pas Imrę Nagy. Jų rezoliucijos trečiasis punktas juk reikalavo: "Vyriausybė turi būti reorganizuota, vadovaujant draugui Imrę Nagy; visi nusikaltėliai vadai iš Stalino — Rakosio eros turi būti tuoj pat pašalinti iš savo postų."

Bet vienas iš AVO žmonių, kurie be paliovos saugojo Imrę Nagy, ties namo durimis pasakė, kad Nagy šiandien vakare esąs pavargęs, labai pavargęs.

Pavargęs? Ką? Imre Nagy pavargęs nuo stiklo seno vyno. Lyg Budapesto studentai nebūtų pažinoję Imres Nagy, tuo būtų nepatikėjusios net kaimo moterėlės, kurios žegnodavosi sakydamos: "Dieve saugok mūsų Imrę Nagy." Ir aukštosios architektūros mokyklos auditorijoje visų fakultetų studentai dešimtį reikalavimų praplėtė į šešioliką ir kvietė visas aukštąsias mokyklas: perrašinėkite viename lape su keturiomis nuorąšais.

"Pirma: Mes reikalaujame atitraukti visas sovietų įgulas pagal taikos sutarties nuostatus."

Partijos kongrese 1960 gruodžio 3 Vengrijos vidaus reikalų ministeris prisipažino, kad politinių kalinių skaičius krašte siekia per 63.000. Pagal įstatymą BHO. 94 1-12 iš 1957. V. 30, mirties bausmė gali būti skiriama ir jaunamiesiems, kuriems sukako 16 metų, jeigu jų veikla buvo nukreipta arba planuota prieš komunistinę santvarką.

Iš ligšiolinių ženklų, tenka abejoti, kad JT plenumas savo dabartinę laikyseną prieš Vengriją pakeis arba revizuos. Tuo būdu penktą kartą bus išreikštas sovietinio kolonizmo pasmerkimas Vengrijoje. (tp)

PUIKI DOVANA BET KURIA PROGA!

Nesenai pagaminta, lietuviškai įdainuota
11 SOKIŲ MUZIKOS
Hi-Fi Plokštelė.

Galite gauti Clevelande: DIRVA, 6907 Superior Ave. ir Detrote pas A. Ambrosienę — 1559 — 25 St., Neringa Gift Shop — 1906 Twenty-Fift St. ir R. Valatka, Boot Broadcasting Co. Plokštelės kaina \$6.00.

Plokštelę išleido ABC Records.

P. Jurgaitis, 7403 South Western Ave., Chicago 36, Illinois

DESZŐ ÁRVAY

daugiau duonos, daugiau laisvės, jokio Rokosovskio, šalin jį, šalin rusų berną, Lenkija lenkams! Taip, taip, taip, ir Vengrija vengrams! Kodėl gi ne Vengrija vengrams? — būgnuoja Bemas, lenkiškasis generolas Bemas, kuris prieš austrus kovojo ir su rusais mušėsi, nes rusai Austrijos imperatoriui laisvę Vengrijoje sutrypė arklių kanopomis, rusai prieš šimtą metų revoliuciją sutremė kanopomis!

Ir...

"Penkiolika: Ryšium su lenkų judėjimu, Budapesto aukštosios technikos mokyklos jaunomenė pareiškia visišką solidarumą lenkų ir Varšuvos darbininkams ir jaunomenei."

Ir po to sekė šešiolikasis punktas, ir jame buvo parašyta, kad jie, Budapesto studentai, kartu su rašytojais eisį prie Bemo paminklo, simpatizuodami lenkų laisvės sąjūdžiui, vainikus padėsią, ir fabriku darbininkai kviečiami prisidėti prie eisenos.

Rašomosios mašinėlės dūzgėno šešioliką punktų, nuo pirmojo iki šešiolikto, kol popierius išsibaigė. Popierius! Iš kur popieriaus imti naktį, nespausdinto, neprirašyto popieriaus? Studentams dar reikia tūkstančio lakštų. "Liaukitės gi su savo kvailu du - keturi - šeši - aštuoni - dešimt, vis nuo vieno iki tūkstančio, liaukitės, iš čia pasiimkite popieriaus!" sušuko savo kolegoms ir studentams viena popieriaus rūšiotoja, kuri turėjo vakarinę pamainą, ir ji nuėjo kartu, ir ji vadinosi Ilona ir Farkasch, ir ji nuvažiavo kartu ir rašė kartu; ir po to buvo šešiolika punktų klįjoma ant sienų, seginėjama prie medžių, kalinėjama prie tvorų ir nešiojama į namus, į kiekvieną fabriką ištisą naktį ir priešpie, nepavargstant spinduliuojančioje spalio saulėje, kuri švietė kaip kovo mėnės, švietė į šešioliką punktų, kuriuos žmonės skaitė, nusirašinėjo, stenografavo, pasukui skubėjo namo arba į fabrikus ir, kas turėjo mašinėlę, rašė, visos įstaigos rašė, ir tai buvo jau nebe rašymas mašinėlėmis, tai buvo dūzgenimas ir dundėjimas, ir kas dar nebuvo girdėjęs mirusio poeto ir trylikos pakartųjų revoliucijos generolų dundėjimo, tas išgirdo jį mašinėlių klaviatūroje, išgirdo taktą, kovo taktą spalįje.

Alio, jūs! Ak, kas šiandien sako "jūs", žmonės priseginėja juosteles, raudona - balta - žalia, ir palieka gulintį ir stovintį darbą, raudona - balta - žalia. Alio, tu! Ar tu skaitėi, ar tu girdėjai, kodėl tu juokiesi; kodėl tu verki; ką tu dainuoji, ką tu švilpauji, lyg pavasaris būtų, pavasaris Budapeste, Budapesto pavasaris spalįje.

-- Meisteris popierinėje man pasakė.

-- Ir ji naktį neparėjo namo.

-- Ne, -- pasakė Etelė.

Kuzinas priėjo prie lango, tačiau ne Ilonos žingsniai, buvo pasigirdę. Iš radijo sklido čigonų muzika.

-- Jau vidudienis, ji turėjo gi pareiti, -- pasakė jis ir paklausė: -- Kada prasideda vakarinė pamaina?

-- Antrą, bet aš netikiu, kad ji eis dirbti; aš taip pat parėjau namo.

Kuzinas užsirūkė.

-- Dabar nueisiu į lopšėlį ir parsinešiu vaiką namo, kas žino, kas dar begali atsitikti, -- tarė Etelė.

Čigonų muzika buvo pertraukta.

DĖMESIO, DĖMESIO! MELI KLAUSYTOJAI, MES PERSKAITYSIME VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS PRANEŠIMĄ:

VIEŠOSIOS TVARKOS IŠLAIKYMO LABAI VIDAUS REIKALŲ MINISTERIAI IKI TOLIMESNIO PARĖDYMŲ UŽDRAUDŽIA VISUS ŽMONIŲ SUSITELKIMUS GATVĖSE, TAIP PAT DEMONSTRACIJAS!

LASZLO PIROS, VIDAUS REIKALŲ MINISTERIS,

MES KARTOJAME: DĖMESIO, DĖMESIO!

(Bus daugiau)

GERIAUSI SVEIKINIMAI
visiems lietuviams

**GEORGE V.
WOODLING**

GREETINGS and BEST WISHES
**A. D. PELUNIS
OLDSMOBILE INC.**

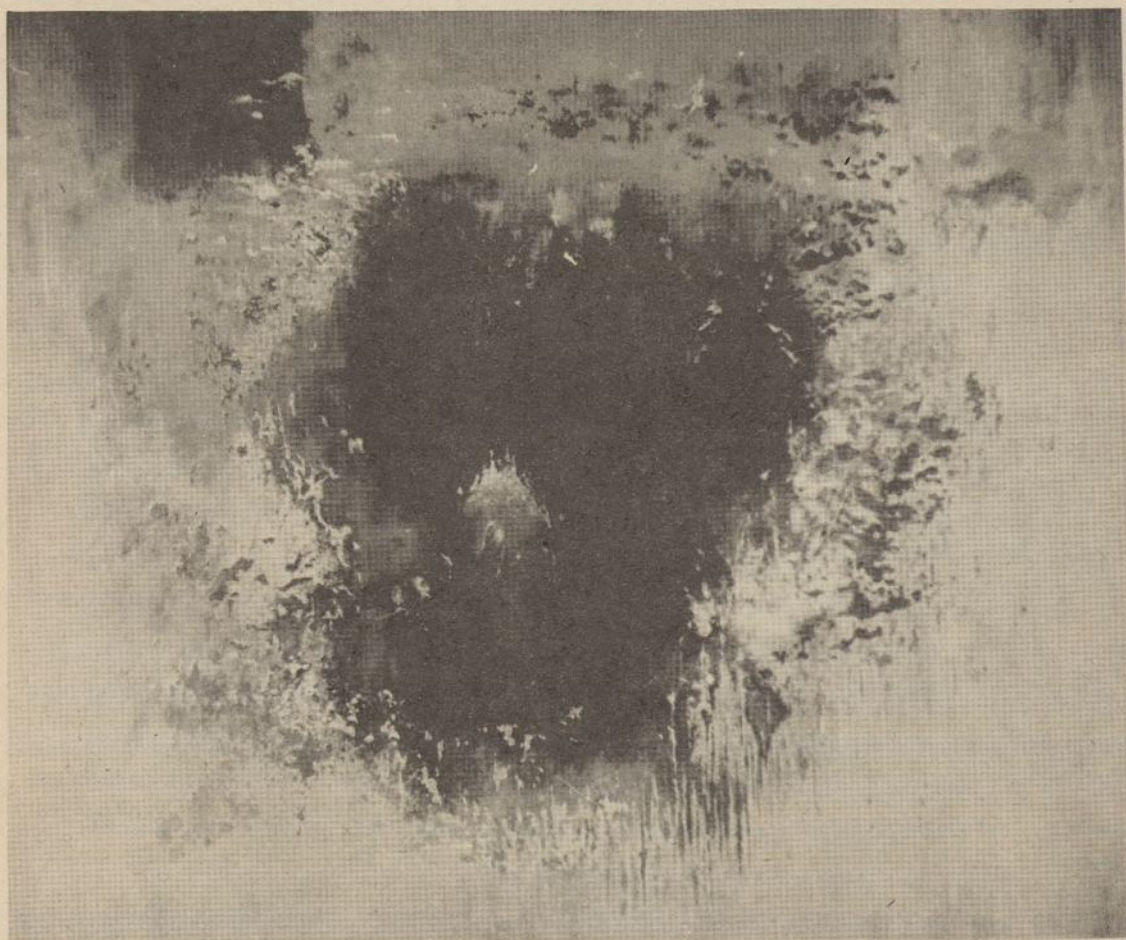
SEE THE NEW OUTSTANDING
1961 OLDSMOBILE

13123 Detroit Ave.

AC 6-6433

BEST WISHES
To All the Lithuanian People
**LEONARD SIMON REALTY
COMPANY**

12808 Union Ave. LO 1-5801 — SK 2-2046

Antanas J. Vaikšnoras

FOREST POOL (Miško pelkė)

DAILININKO ANTANO VAIKŠNORO DARBAIS PUOŠIASI DAUGELIS MŪZIEJŲ

K. ŽILINSKAS

Neseniai teko aplankyti žymų Clevelando dailininką Antaną Vaikšnorą. Malonu pažymėti, kad jis yra lietuvių kilmės, gimęs ir augęs Amerikoje. Dail. J. Pautieniaus pakalbintas, pareiškė norą įstoti į Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjungą. Vieną savo geresniųjų darbų jis dovanojo Čiurlionies galerijai Chicagoje. Šia proga norėjęs mūsų visuomenę kiek plačiau su juo ir supažindinti.

Dailininko tėvas, taip pat Antanas, gimęs Leipalingyje. Dar prieš pirmąjį pasaulinį karą jis atsikėlė į JAV ir apsistojo Du Bois, Pa., kur 12 metų dirbo anglių kasyklose. Čia įsiai vedė lietuvaite Anelę Kuizaitę ir 1918 metais jiems gimė sūnus Antanas. Po trijų metų jie persikėlė gyventi į Clevelandą. Būsimas dailininkas čia lankė Šv. Jurgio liet. parapijos mokyklą ir vėliau Rytų aukšt. technikos mokyklą, kurią baigęs įstojo į Dailės institutą. Mokslas jam gerai sekėsi ir todėl gaudavo stipendijas.

Antanas juto palinkimą menui iš pat mažų dienų. Jau vaikų darželyje pradėjo "tapyti" paveikslus ir, mokytojai matę jo darbus, pranašavo, kad ateis laikas, kai jo paveikslai puoš muziejus.

Pirmas, paskatinęs jį prie ta-

pybos, buvo jo tėvas, kuris nupirko jam dažų dėžutę ir daug pasakojo, kad senamiestyje matęs dailininkus, dekoruojančius langus, kurie puikiai, keliais tep-

karinių temų vaizduotojas. Jo darbų reprodukcijos buvo spausdinamos to meto spaudoje.

Po karo grįžęs į Clevelandą pradėjo dirbti komercinėje dailėje. Kartu su kitais dviem dailininkais įsteigė skelbimų įstaigą, kurios meno direktorium yra pats A. Vaikšnoras. Šioje srityje

Antanas J. Vaikšnoras

ALL THE WORLD IS A STAGE (Visas pasaulis - scena)

tuko brūkšniais, vaizdavo medžius.

Baigęs Dailės Institutą A. Vaikšnoras buvo pašauktas į kari tarnybą. Ir čia pasižymėjo, kaip

jam gerai sekasi ir tai yra jo pragyvenimo šaltinis.

Bet dailininkas neatsisakė ir grynjo meno. Kiekvieną laisvą valandėlę jis dirba savo privačiojoje studijoje ir kasmet dalyvauja meno parodose. Beveik kiekvieną kartą jis laimi pirmąsias vietas. Už savo darbus yra gavęs eilę dovanų ir garbės pažymėjimų, kurių pas jį teko metyti net 18. Jo kūrinių yra įsigiję: Clevelando Meno Muziejus, Butler Dailės Institutas, Pittsburgho Carnegie Muziejus, Corcoran Galerija Washington, Nationale Akademija ir Metropolitan Muziejus New Yorke, Daytono Dailės Institutas, Ohio Universitetas, daugelis kolekcionierių ir privačių asmenų.

Visa tai parodė, kad A. Vaikšnoras yra neeilinis, bet didelių gabumų dailininkas.

A. Vaikšnoras, kaip tapytojas, yra modernus, naujausiu meno kryptimi atstovas. Jo darbus galima būtų skirti dviem grupėms: bedaidicine ir surrealistine.

Bedaiktinė tapyba paprastai nevaizduoja ko nors konkretaus, tai tik abstraktinių linijų, dėmių bei spalvų komponavimas paveikslų plokštumoje. Bet ir toje kryptyje A. Vaikšnoras nėra visiškai atsisakęs gamtos. Ji lieka jam įkvėpimo šaltinis. Pavyzdžiui, jo paveikslas "Miško pelkė" (kurio nuotrauka čia duodama), kad ir atrodytų kam pradžioje bereikšmių dėmių ir spalvų derinys, geriau įsižiūrėjus, vaizduoja tarp sąmanų ir žolių telkšnojančią vandens plotą, kuriam atsispindi aplinkiniai augalai ir dangus. Nepaprastu meistriškumu čia perduota giluma. Foto nuotraukoje, to, žinoma, nematyti. Reikėtų susipažinti su pačiu spalvotu originalu, kad pajutus šio paveikslą grožį. Viskas

ATBULINIŲ BĖGIU

Nuotrupos iš Č. A. L. Mokyklos

J. GRABAUSKAS

Kas savaitgalio metu brauktų pro Čikagą ir stapteltų prie Western Ave. ir 561tos gatvių sankryžos, galėtų pasigėrėti savų tėvų jėzuitų Jaunimo Centru. Kiekvieną šeštadienį apie 9 val. ryto ši apylinkė atkunta: iš pietų ir iš šiaurės, kas pėsčias, kas ratuotas, traukia jaunimo būreliai su knygomis pažastėje, skuba mokytojai ir tėvų komiteto nariai. Čia tyliai atunkščia mašinos net iš Indianos valstybės ir suka į Č. A. L. mokyklą pro Laisvės kovų paminklą. Tai vis tėvai, lydi savo dukras ir sūnus lietuviško rytojaus linkui. Ir ko, rodos, betrukty šiai mokyklai ryžtingai žygiuoti lietuviško gyvenimo avangarde, kai susirenka per pustrėčio šimto lietuviukų vaikų, kai tėvų jėzuitų dėka turimos puošnios ir modernios patalpos, kai energingas tėvų komitetas ir pagalbus tėvai pasiruošę nešioti mokyklą ant rankų? Nebent gulbės pieno!

Deja, yra ir antroji medalis pusė. Prieš 10 metų mokyklos sienose skambėjo lietuvių kalba, o šiandien ji jau pertraukų svečias. Prieš 12 metų gerklės kimo, šaukiant apie kompaktinę emigraciją, o šiandien linkio-

jama tylos stabui. Ar ne graudu, kad didžiausiu nuopelnu laikomas Kalėdų eglutės (!) arba motinos dienos minėjimo parengimas, nes tai esą lietuviškų tradicijų (?) tęsimas, o neprišimenama T a u t o s š v e n t ė, Vasario 16, jai užleidžiant 1-2 pamokas? Ar vokiškas, iš Juodgirių krašto kilęs eglutės paprotys svarbesnis už vergijos pančių nusikračiūsių tautos įvyki? Koks gi pagaliau yra svarbiausias mokyklos tikslas, jei ne lietuvių mokiinių minties, dvasios ir jausmų palenkimas gyvybiniams tautos reikalams ginti, jos vargais liūsti, džiaugsmiais dalintis ir, dantis sukandus, kumštis sugniaužti, mirtinam pavojui jau dabar akis į akį (deja, tyloomis) spoksant?

Ši neįtikėtina padėtis tačiau suprantama, žvilgtelėjus į mokyklos administracijos paskutinių kelerių metų nueitą kelią. Kiekvienas takelio vingis byloja apie vietoje tūpčiojimą, ryžto stoką, tikslo sanpratos blunkumą ir dalinai minties išvidaus ir šalies nepakantą. Vietoje realiai įvertinus mūsų vaikus nepalankiai įtaigojančias aplinkybes, tėvams tvirtinta, kad "taip darėme Lietuvoje". Vietoje kėlus, svarsčius ir šalinus atsirandančias kliūtis ne Lietuvoje užaugusių lietuviukų kelyje, pasitenkinta, kad mokykloje jaunimas gali "susitikti ir padraugauti". Vietoje susirūpinus mokiinių širdies gėmėse gyvu, bet nedrįstamu parodyti entuziazmu lietuvių tautos reikalams, užsigeista atskiros vėliavos, su nieku apie tai nepasitarus. O kas blogo su mūsų Trispalve? Ar ji negera, kad krauju pašlakstyta, kad savanorių ir partizanų prieš mirtį išbučiuota? Kokiems galams dar naujas blaškymasis?

Žinia, lietuviškas žodis mokyklon negrįš be reikiamų pastangų, nežiūrint, kad jam būtų skirta ar pašlykštėta statute vietos. Tačiau ir jo kapo jokia vėliava uždengti nepavyks. Iš tikrųjų, lietuviškai dvasiai išsikvėpus, nereikės nė vėliavos.

Mokykla verkite prašosi

skubių reformų ir naujų metodų. Pakaitų pagrindu turi būti mokinių aktyvian darban įtraukimas; mokyklos reformų bazė — kelių dešimtmečių, o ne savačių vizija. Visa kita, kaip įvairios eglutės, parengimai, turi šį tikslą ryškinti, puošti, bet ne jį pavaduoti.

Džiugu, kad niūros padangės pakraščiuose jau įžvelgiamos viltį teikiančios prošvaitės. Mokyklos administracijai, sakytum, pasimetusi nereikšmingų blizgučių krūvelėje, prasmingo darbo ėmėsi tėvų komitetas ir atskiri mokytojai. Pernai silpniems mokiniams pamokas ne mokykliniu laiku vedė mok. A. Šimaitienė ir mok. A. Dundulis. Tėvų komitetui prašant, mok. A. P. Bagdonas ir mok. A. Dundulis paruošė konspektus. Veikia Dailiojo žodžio Mėgėjų būrelis, globojamas mok. A. P. Bagdono. O kur kitur tėvų komitetas pasiruošęs išleisti visų dalykų konspektus, jei tik jie būtų parašyti, kur kitur organizuoja ir leidžia mokiniams laikraštėlį, mokyklos metraščių? Ar kas paneigs šios akcijos, mokinių saviveiklą skatinančios, prasmę? Čia tėvų komitetui talkon visu nuoširdumu įsijungęs mok. D. Velička. Deja, mokyklos administracija iki šiol nesugebėjo panašios rūšies reikinių prasmės suvokti, paremti ir konsoliduoti.

Kad lietuviškumo mokykloje vieškelis skrostų tiesiai į reikiamą tikslą, mokyklos administracijai vertėtų nuolat prisiminti Dariaus ir Girėno testamentinius žodžius: — Šį savo žygį skiriame TAU, jaunoji Lietuva! Šį mastą pritaikius bet kokiam veiksmui ar sumanymui, nebus sunku atskirti ir pelus nuo grūdų.

GREETINGS and BEST

WISHES

M.O.MATTLIN

SPINET PIANOS
OF DISTINCTIONEasy Terms can be
Arranged2027 EUCLID AVENUE
CLEVELAND, Ohio

PR 1-7633

ARTEJA VELYKŲ ŠVENTĖS...

Tai gražiausio metų laiko įdomiausios šventės. Ir jose malonu savo artimuosius aplankyti, pavasariu ir Velykoms pasidžiaugti. O taip pat ir jų prisiminimui bei draugiškumui sustiprinti prasmingą dovaną įteikti.

Geriausią dovaną — gera lietuviška knyga, gražiai išleista ir skoningai į kietus viršelius irišta. Tokia yra rašytojo R. Spalio ALMA MATER. Išleista Vilties, 424 psl., su persiuntimo išlaidomis kaštuojanti \$5.00.

ALMA MATER dovanodami padarysit didelį džiaugsmą. O ypač, jei ją pasiūsit savo artimiesiems į Vokietiją ar kitus kraštus, kur lietuviškų knygų mažai ir jas nusipirkti dėl mažų uždarbių sunku.

Tai gi, Velykos čia pat, o ALMA MATER yra geriausia šventinė dovaną.

DIRVA

6907 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio.

Siunčiu \$5.00 ir prašau man išsiųsti R. Spalio naują knygą "Alma Mater".

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

To Our Friends and Patrons
GREETINGS and BEST WISHES
MELROSE DISTILLERS, INC.

GOLDEN WEDDING — ECHO SPRINGS
OLD CHARTER — MELROSE FARE
MACNAUGHTON and LONG JOHN SCOTCH
PLEASE PATRONIZE THESE BRAND'S

CL 2-5700

dovanos ★
taupytojams ★

SAUSIO IR VASARIO
MENESIAISPADEJUS \$500.00
AR DAUGIAUKAS DU MEN.
DUODAMOS
VIS NAUJOS
DOVANOS.

DARBO VALANDOS:

5 1/4%

mokame už
legalias
taupmenas!pirm. 9 iki 5 v. v.
antr. 9 iki 5 v. v.
treč. — uždaryta
ketv. 9 iki 5 v. v.
penkt. 9 iki 5 v. v.
šešt. 9 iki 1 v. p.p.

JOSEPH F. GRIBASKAS, vadėjas

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL./BI 2-1397, TO 3-8131

Skautininkės Jonė Bobinienė ir Flora Kurzonienė prie lietuviškomis lėlėmis, audiniais ir kitokiais rankdarbiais gausaus Aušros Vartų tunto paviljono Kaziuko mugėj Chicagoje, kuri šiais metais ypač pasisekė ir visi rankdarbiai buvo išpirkti per keturias valandas.

V. Noreikos nuotrauka

Lietuvių Skaučių Sėsrijos uždaviniai (2)

V.s. L. Čepienė

NUOŠIRDŽIAI IR SAŽININGAI IŠGYVENTA SKAUTYBĖ

Siekdama amžinųjų vertybių, išlaikydama nuoširdumo ir sąžiningumo sąlygą, Skaučių Sėsrijos vadovybė turi atkreipti ypatingą dėmesį į vadovavimo darbą: vadovių skyrimą, paruošimą ir priežiūrą.

Nuoširdumo ir sąžiningumo sąlygai išlaikyti į vadovavimo darbą reikia skirti tokias vadoles, kurios pačios išgyventų skautybę nuoširdžiai ir sąžiningai, realiai kalbant, kurios pačios būtų tiesios, religingos - patriotiškos - sociališkos, kuklios, paklusnios, optimistiškos, taupios, skaisčios ir pareigingos.

Vadovė kuri savo pavyzdžiu sužadina skautėse gėrį ir grožį, geresnį rytojų kuria šiandieną. Vadovė, kuri savo pavyzdžiu sužadina blogį, geresnį rytojų griaua šiandien.

Skautiškumo lygis vadovės asmeniškame gyvenime yra svarbiau, negu skautamokslis pažinimas. Skautamokslis yra priemonė, skautiškumas - didysis siekis.

Vadovė, kuri dėl įsivaizduojamo skautiško darbo užleidžia mokslą, kuri "dėl skautybės" apgaudinėja tėvus ir draugus pateisindama neišlaikytus egzaminus ir blogus pažymius, turėtų būti nedelsiant atpalaiduota nuo vadovavimo.

Tūlo skautų vadovo motina ne kartą yra priekaištavusi skautų vadovybei, kad jos vaikas dėl skautiško darbo, keturis metus išbuvęs universitete, tik vieną semestrą "tikrai" studijavo.

Nors vaikų mokslo priežiūra yra tiesioginė tėvų atsakomybė, tačiau dalį tenka prisiminti ir skautų vadovybei. Be priežiūros, vadovavimas nepilnas. Sauvaliavimas ir nesąžiningumas ir atsiranda dėl priežiūros stokos. Geriau prižiūrėti, kad blogis neįvyktų, nei blogiui įvykus, jį bausme taisyti. Ypač tai svarbu šeimyniškai organizacijai, kaip skautų.

Gyvenimui kintant, problemoms augant, auga ir Skaučių Sėsrijos uždaviniai. Kartu auga ir vadovybės atsakomybė.

Organizacijos didumas ir augimas verčia įvesti sklandų, sistemingą administravimą. Gyvenimo sąlygų pasikeitimas iškelia programų kitimo reikala. Tarpautinis bendravimas ir savos tautos atstovavimas verčia griežčiau sutvarkyti savo išorę. Uniformų suvienodinimas gyvas reikalas.

Mes negalim skęsti cukriniam sentimentalume bei virsti ideologiniais "cukriniais avinėliais", kai griaujami skautiški pagrindai ir forma. Skautų šūkis "Budėk" - dinamiškas. Jis verčia mus nuolat dairytis, pratina būti pasiruošus, kad problemai kilus nelūptume bejėgios, bet ramiai ją pažintume, drąsiai tikruoju vardu pavadintume ir surinkę faktus padarytumėm logiškai išvadą ir objektyvų sprendimą.

Čia ryškėja organizacinės technikos tobulinimo reikalas.

Kylą konfliktai sąryšyje su vadovų pakeitimais, verčia pagalvoti apie vadovų "skyrimo ir atleidimo procedūros" patikslinimą. Garbės Teisme atsiradimas bylų verčia svarstyti apie LSS statuto keitimą ir papildymą.

Ir, pagaliau, augantieji Skaučių Sėsrijos gyvenimo metai, įpareigoja atkreipti rimtą Pasaulinio Skaučių Biuro dėmesį, kad neįvyktų nepataisoma istorinė klaida. Egzistinės Skaučių Draugijos nepripažinimas.

Uždavinių daug. Treji metai - trumpas laikas. O ir tą patį ne visą sunaudojame darbui. Nė lengva ir susikaupti darbui, kai "bytnių" ir "Fidel Castro" anarchistinės dvasios pagautas jaunimas, savoje šeimoje kelia "perversmus" su revoliuciniais "valio - patriotizmo" šūkavimais išsėina prieš tuos, kurie jiems išlaikė skautybę ir lietuviybę.

Dingojimasis, kad sunkumai veikoje sumažino uždavinių ratą ar pasiryžimą dirbti skautišką darbą, būtų neteisingas. 1958 - 1961 metų kadencijos užsibrėžti ir sistemingai vykdomi uždaviniai buvo šie:

- 1) Išryškinti Skaučių Sėsrijos organizacinę struktūrą ir įstatyti vadovus - už jais priklausančias vietas.
- 2) Išryškinti vadovių teises ir pareigas.
- 3) Pažinti vienetus ir jų vadoles.
- 4) Sustiprinti vadovavimą rajonuose, tuntuose ir draugovėse.
- 5) Suorganizuoti ir pravesti Tautinę Stovyklą.
- 6) Išryškinti galimybes tarpautiškai įsisteisinti.

Išleistas taisyklių ir potvarkių leidinėlis "Vadovės teisės ir pareigos". (Šio leidinėlio techn-

nų spausdinimo ir išsiuntinėjimo darbą atliko pskn. Birutė Banaitytė, Vadijos reikalų vedėja).

Pavyko aplankyti visus didesnius Amerikos ir Kanados skaučių vadovių suvažiavimus, kuriuose, šalia tiesioginių pareigų, pravesti vadovių lavinimo kursai ir pavyzdinės sueigos. Suorganizuota korespondentinė "Gintaro Ženklo" vadovių mokykla, leistas programinis ir instruktinis biuletenis "Gabijs", sudarytos paukštyčių ir skaučių "Ženklo programos". (Religinis ženklas, tautinis, tarptautinis.)

Suorganizuota ir pravesta Sėsrijos stovykla tautinėje stovykloje (1958.8. 16 -30), kurioje dalyvavo 319 skaučių. Čia ypač daug darbo įdėjo Vid. Raj. Vadeivė s. L. Puskepalaitienė.

Dalyvauta tarptautinėse konferencijose, stovyklose, arbatėlėse, audienijose (Anglijoje, Danijoje, Šveicarijoje, Vokietijoje, Kanadoje, Amerikoje). Dalyvauta Egzistinėje Skaučių Taryboje, tarptautinėje skaučių spaudoje straipsniais "The Council Fire", "Leader" žurnaluose.

Šiuos uždavinius atlikti padėjo korespondentinė Sėsrijos Vadija, Rajonų vadeivės, Vad. pavadootojos, tuntininkės, vietininkės, draugininkės ir skiltininkės.

Visoms šioms vadovėms ir jų šeimoms Skaučių Sėsrijos vardu širdingai dėkoju už įdėtą darbą, už darnų bendradarbiavimą, už savarankišką kūrybą, už lojalumą.

Nuoširdžiai dėkoju Sėsrijos išdininkui inžinieriui Viktorui Kubiliui už jo tvarkingą ir rūpestingą skaučių išdov valdymą ir saugojimą. Grįžtu savo šeimoms gražiausių prisiminimų lydima. Žinau, bus miela ir vėl su bičiuliais vakaroti, bus lengviau sūnui ir dukrelei, kai nebereikės

PAVERGTŲJŲ EUROPOS TAUTŲ SEIMO DELEGACIJA PAS ADLAI STEVENSONĄ

Kovo 3 d. JAV nuolatinis delegatas Jungtinėse Tautose ambasadorius Adlai Stevenson priėmė PET Gen. Komiteto delegaciją. Ilgokame pasikalbėjime buvo paliesti pavergtosios tautos rūpimi klausimai ryšium su Jungtinėmis Tautomis bendrai ir su antrąja JT plenumo XV-sios sesijos dalimi specialiai. Delegacijai vadovavo PET Seimo Pirmininkas Vaclovas Siedzikauskas.

Išryškėjus tendencijai sutrumpinti šios sesijos darbotvarkę, išleidžiant vadinamus "šaltojo karo" klausimus, kurių vienu laikomas ir Vengrijos klausimas, kovo 10 d. PET Gen. Komitetas kreipėsi telegramomis į JT plenumo Gen. Komiteto laisvuosius narius, kurioje reikėdė protestą prieš Vengrijos klausimo sujungimą su šaltuoju karu, ir vardan teisingumo ir JT Chartos prašė palikti tą klausimą JT darbotvarkėje ir svarstyti, kaip buvo numatyta, šioje sesijoje. Telegramoje sakoma, kad Vengrijos klausimas yra flagrantiškas Chartos, tarptautinės teisės ir moralės sulaužymo pavyzdys, ir kad tas klausimas išplaukia iš sovietų karinės agresijos prieš Vengriją, kurios pasekoje buvo nužudyta tos valstybės laisvė ir politinė nepriklausomybė. Telegramoje nurodoma taip pat, kad debatų Vengrijos klausimo atidėjimas reikštų premiją agresijai ir nebijimui pasaulio organizacijos, turint galvoje, kad ta pati organizacija taip neseniai priėmė dvyliką politinių rezoliucijų,

smerkiančių sovietų agresiją prieš Vengriją, ir nieko nepadarė joms įvykdyti.

Kor.

TORONTO

LNF SURINKTA \$698.79

Lietuvos Nepriklausomybės Talkos minėjime-banquete, įvykusiame Lietuvių Namuose vasario 11 d., buvo suaukota \$310.00. Tuo pačiu metu LNT Moterų Būrelio įteikta auka \$69.92. Prie Prisikėlimo parapijos bažnyčios vasario 12 d. surinkta \$65.82. Bendrame minėjime patikrinus vokelius Nepriklausomybės Fondui buvo suaukota \$206.75. Pelnas iš pobūvio \$46.30.

L. Bendruomenė, nors ir buvo oficialus minėjimo rengėjas, tačiau aukų rinkimą pravedė Tautos ir Nepriklausomybės Fondams. Tuo pačiu fondus įpareigojo iš surinktu aukų proporcingai dengti minėjimo išlaidas. Todėl iš suaukotos Nepriklausomybės Fondui vokeliuose \$206.75 sumos, apylinkės valdyba atsiskaitė išlaidų padengimui \$75.08.

Mūsų nuoširdi padėka reiškiamą visiems aukotojams už gausias aukas. Prisikėlimo parapijos klebonui Tėvui Placidui OFM už malonų sutikimą ir leidimą rinkti aukas vestibulyje prie įėjimo į bažnyčią, KLB Apylinkės Valdybai už pravedimą rinkliavos vasario 19 d. viešame Lietuvos Ne-

priklausomybės minėjime ir bendrai visiems mūsų miestams bičiuliams ir talkininkams, kurie mus vienu ar kitu būdu parėmė. Ačiū.

LNT Toronto Komitetas

Lietuvių Tautinės S-gos
Toronto skyriaus narių metinis susirinkimas įvyks kovo mėn. 26 d., Lietuvių Namuose — 1129 Dundas St. W. Valdyba kviečia visus narius susirinkime aktyviai dalyvauti keliamų klausimų svarstyme. Pradžią 3 val. 30 min. po pietų.

Lietuvių Ukrainiečių
Draugijos steigimo klausimu kovo 7 d. įvyko pasitarimas. Posėdyje dalyvavo abiejų tautų atstovai, kurie šios idėjos įgyvendinimui mieliai pritarė. Artimiausiu laiku numatoma sukviesti platesnio masto pasitarimą.

RACINE, Wisc.

DLK Kęstučio šaulių kuopos valdybą įeina sekančieji asmenys: J. Giedrikas — pirmininkas, Br. Keturakis — vicepirm., P. Petrušaitis — sekr., Vl. Vicinas — kasininkas, St. Petrušaitienė — kult. vadovė, St. Milašius — jaunimo vadovas ir K. Žilėnas — valdybos narys.

Alto Racine, Wis. skyriaus valdybą sudaro: Vik. Kažemėkaitis — pirmininkas, M. Kasparaitis ir Ig. Paukštelis — vicepirm., P. Petrušaitis — sekr., dr. Ad. Palaitis — kasininkas. Kiti valdybos nariai: S. Budrys, Marta Stanaitis, Vl. Vilcinas ir J. Sinsinas.

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave.,
N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday,
7:05-7:30 P. M.

GREETINGS and BEST WISHES

To All the Lithuanian People

ROTH STEEL PRODUCTS

IRV ROTH, President

1335 East 171st St.

IV 1-8700

GREETINGS and BEST WISHES

WILSON PURE OIL

SERVICE STATION

8000 Bessemer Avenue

DI 1-9807

GREETINGS and BEST WISHES

IDEAL BUILDERS SUPPLY AND FUEL COMPANY

1720 BROOKPARK

SH 1-1600

Greetings and Best Wishes

WILLIAM E. MARSAL SCIENTIFIC SHOE FITTERS

10519 CARNEGIE AVE.

RA 1-4242

Kaziuko mugėje Chicagoje prie Baltijos jūros tunto paviljono jūrų skautai Vytautas Miklius ir Kęstutis Eidukonis, išsidėstę prekes, laukia pirkėjų.

V. Noreikos nuotrauka

Būrelis jaunų kernaviečių daug vargo įdėjo ir rūpesčio parodė, gražiai išdekoruodamos Kernavės tunto paviljoną Kaziuko mugėj Chicagoje.

V. Noreikos nuotrauka

Kiti rašo

65 tūkstančiai ir mokykla į milijoninius fondus

"Darbininkas" paskelbė išsamų aprašymą apie Hartfordo (Connecticut) lietuvių parapiinės mokyklos atliktą vaidmenį ir numatomą likimą. Štai to straipsnio pabaiga, pavaizduojanti, kaip į milijoninius fondus eina mūsų tautiečių sudedamos ir anksčiau į kultūrinės įstaigas sudėtos šimtatūkstaninės ar gal net jau ir milijoninės sumos:

"Dauguma Hartfordo ir apylinkių lietuviškos kilmės amerikiečių moka ne tik lietuviškai kalbėti, bet taip pat skaityti ir rašyti. Jei nustebsi, kiekvienas duos tą patį paaiškinimą: 'Aš mokiausi lietuviškoje mokykloje'. Tais laikais, kai jie mokėsi, parapija turėjo tik pradžios mokyklą, bet mokykla buvo nepaprastai populiari lietuvių tarpe. Dabar mokykla išaugusi į pilną gimnaziją, bet lietuvių visuomenei ji bemaž tik tiek turi reikšmės, kiek ji pasinaudoja mokyklos patalpomis minėjimams, su-

sirinkimams, parengimams ir šeštadienei mokyklai.

JEI MOKYKLĄ UŽDARYTŲ...

Jei kada nors bus rašoma Hartfordo lietuvių kolonijos istorija, nėra jokios abejonės, kad mokykla užims joje pirmą vietą. Tai dar nereiškia, kad ji dabar jau yra virtusi muzėjinio objektu. Bent kiek liečia jos įkūrėją prel. J. Ambotą, mokyklos šiandieninė svarba tebėra gyvybinė. Nepakalbėjęs su prelatu ir dviejų minučių, jau išgirsi apie mokyklą. Jis nepraleidžia jokio rengimo, vykstančio mokyklos patalpose. Daugelis 60 ar 70 metų turinčių lietuvių, prieš pradėdami ilgą kelionę stačiais laiptais į trečiąją mokyklos aukštą, kur yra salė, persimeta tyliu alpinistų žvilgsniu, kuriame gali išskaityti baukštų klausimą: "Ar pasiseks pasiekti viršūnę?". Kaip prelatas tais pačiais laiptais užneša savo 92 metus, buvo vi-

siernis nesuprantama mįslė, kuriai išaiškinti sesuo Gabrielė netyčiomis davė raklą.

- Jei mokyklą uždarytų, monsignoras mirtų, pareiškė ji savo tvirtą įsitikinimą, kalbėdama apie mokyklos ateitį. Atseit, kaip Krėvės apsakymėlyje skerdžiaus Lapino likimas buvo susijęs su sena liepa, taip prelato gyvybė surišta su mokyklos egzistencija. Mokykla yra jo gyvenimo prasmė ir energijos šaltinis. Ne nuostabu, kad jo kojos darosi lengvos, kopiant girgždančiais laiptais. Ne kojos, o širdis, kuri mylėdama niekados nesensta, nešioja prelata po jo mylimą mokyklą.

Tragiškas buvo skerdžiaus likimas. Tragiškesnis - prelato. Jis pats turi prisidėti prie mokyklos pamatų suardymo... Hartfordo diecezija baigia statyti Hartforde tris milijonines gimnazijas. Jų statybai mūsų parapija privalo sumokėti 65,000 dol. To negana. Prelatas turėjo pasižadėti atiduoti mūsų mokyklos mokomąjį personalą, jeigu gimnazijoms trūks mokytojų.

Nuo kitų mokslo metų mūsų gimnazijoje kasmet bus nukertama iš apačios po vieną klasę, kol gimnazija bus palaipsniui sulikviduota. Už tuos 65,000 dol., sumokėtus diecezijos mokyklų statybai, ir už savo gimnazijos priverstiną sulikvidavimą mūsų parapija turės teisę leisti... šešis vaikus į vieną iš tų gimnazijų, kur vien už mokslą reikės mokėti 100 dol. metams.

Mūsų gimnazijoje galėjo mokyti 200 parapijos vaikų, už kuriuos lietuvių tėvai nieko nemokėjo ir parapija nejautė, kaip mokykla išsilaikė.

Jau netoli tas laikas, kai parapija įvertins klebono nuopelnus. Yra taip žmogiška pasigesti to, ko netenki. O atrodo beveik tikra, kad mokyklos jau neteksime".

Kažin, ar naujų lietuviškų fondų sumanytojai išras būdą atlaikyti varžybas su tokiais imliais fondais, be didelio vargo surenkančiais mūsų tautiečių tarpe milijonines sumas?

Zenonas Dučmanas vaidina veikale "Žmogus, kurį užmušiau" prof. Von Holderlin vaidmenį. Šio veikalo premjera įvyks Clevelande Lietuvių salėje kovo 18 d.

J. A. V. LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS CLEVELANDO I APYLINKĖS

Teatro "VAIDILA"

PREMJERA

"ŽMOGUS KURĮ UŽMUŠIAU"

MAURICE ROSTAND trijų veiksmų drama su prologu.

1961 M. KOVO MĖN. 18 D.

Dalyvauja: Z. Dučmanas, J. Gailiūšytė, V. Gatautis, J. Kazėnas, D. Mackialienė, V. Plečkaitis, E. Skujeniekas, V. Žilionytė.

Režisorius — I. GATAUTIS.

Dekoracijos — Dail. V. RAULINAIČIO.

Bilietai — \$2.50, \$2.00 ir \$1.50 gaunami iš anksto pas Pirmosios Apylinkės Valdybos narius ir vaidinimo dieną prie įėjimo.

Po vaidinimo veiks bufetas su užkandžiais ir gėrimais.

Pradžia — punktualiai 7:30 valandą vak. LIETUVIŲ SALEJE.

CLEVELANDE ir apylinkėse

Neatidėliokime svarbaus reikalo

Prieš kurį laiką Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus valdyba kreipėsi į Senato ir Atstovų Rūmus Užsienio Komisijų narius, prašydama jų paremti Senato Rezoliuciją No. 12 ir Atstovų Rūmų Rezoliuciją No. 153, kuriomis prašoma įpareigoti Jungtinių Valstybių Prezidentą iškelti Baltijos Valstybių klausimą Jungtinėse Tautose ir daryti žygių, kad bolševikai atitrauktų iš tų kraštų savo kariuomenę ir kad Baltijos kraštuose būtų praversti laisvi rinkimai Jungtinių Tautų priežiūroje.

Apie 15 senatorių ir kongreso atstovų atsakė laisvais ir pažadėjo dėti pastangų, kad tos rezoliucijos būtų priimtos.

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus valdyba jau yra raginusi organizacijas ir paskirus asmenis pasekti jos pavyzdžiu ir parašyti tuo klausimu Senato ir Atstovų Rūmų Užsienio Komisijų nariams. Tų komisijų narių vardus ir pavardes galima gauti pas Tarybos viepirmininką Lionginą Leknicką. Jis turi ir keletą teksto pavyzdėlių. Kas norės, galės tais pavyzdžiais pasinaudoti.

Reikalo svarbumas savaime aiškus ir atidėti ilgi negalima. Kuo daugiau laiškų bus parašyta, tuo geriau. L. Leknicko telefonas: PO 1-6508.

• Lituanus žurnalui remti Clevelando komitetas praneša, kad vąjus tesis iki ko-

Kas Dirvos neskaito — daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Graži dovana Velykų proga

Plokštelės tik neseniai pagamintos

LITHUANIAN - AMERICAN
Long Play Hi-Fi Records

Sol. LIONĖ JUODYTĖ-Matthews yra įdainavusi naują lietuviškų dainų plokštelę — "MANO

LIETUVOS PRISIMINIMAI"

(My Lithuanian Memories) Kaina \$4.98

Antrąją mažą (angliškai) — "Christmas Carols"

Shepherd Boy and Sleeping Child.

Kaina 98c.

Išleistos Mill Marlboro Co. Platintojams užsakius didesnius kiekius — duodama nuolaida.

UŽSAKYMUS SIUSTI:

ALEX MATHEWS

256 Union Avenue,

Brooklyn 11, N. Y.

arba

gaunama visose

radijo stotyse

Vladas Plečkaitis vaidina Marcel Laurain vaidmenį veikale "Žmogus, kurį užmušiau", kurio premjera įvyks kovo 18 d. Clevelande.

vo 25 d. ir visi clevelandiečiai, studentams kreipiantis, paremtų savo auka.

• V. Bacevičius, Dirvos bendradarbis, susirgo ir buvo paguldytas Painesville ligoninėje.

Delikatesų krautuvė

Netoli šv. Jurgio parapijos bažnyčios, į šiaurę nuo Superior. \$40,000 pajamų per metus. 6 kamb., 2 garažai. Kaina prieinama.

Dviejų šeimų namas

Euclid Beach rajone. Po 5 ir 5 kamb. Kainaprieinama. Savininkas išsikelia.

Globokar Realty

986 E. 74 St. HE 1-6607 (32).

Išnuomojamas butas

Iš 4 ar 5 kambarių, su baldais. 1388 E. 66 St. Telefonas: HE 1-7763. Mėnesiui \$50.00. (33)

Ilgai laukta staigmena!

Po trijų metų Electrolux šeima susilaukė vėl naujos staigmenos. Tai naujasis "G" automatiškas luksusinis modelis, su visom šių dienų technikos tobulybėmis.

Šis valytuvo modelis jau parduodamas nuo kovo 1 dienos. Jeigu dar ir nemanytumėt įsigyti, tai bent pamatyti tikrai verta.

Firmos atstovas H. Stasas visuomet pasiruošęs jus su šia technikos tobulyste su pažindyti. Skambinkite IV 6-2111. (28, 30)

Quik Auto Service, Inc.

1304 East 9 Str. Tel. TO 1-1673

Vietinių ir užsieninių automobilių taisymas. Visų rūšių mechaninis ir "Auto Body" taisymas, gerai išbaigtas — garantuotas dažymas P r a n o G r i g o n i o priežiūroje.

Jei jūsų mašiną reikia taisyti, ilgiau nelaukit ir susitaisykit dabar, kada dar galite gauti nuolaidą.

EAST CLEVELAND - 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE - 6712 SUPERIOR AT E. 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

KAS IR KUR?

• Dail. Henriko Šalkausko kūrinį paroda nuo kovo 7 d. iki kovo 24 d. atidaryta Museum of Modern Art, Australijoje, Melbourne mieste. Joje išstatyta 14 lino raizinių, 7 monotypai ir 10 tempera darbų.

• Australijos lietuvių kolonijose, kaip ir JAV, visur iškilmingai minėta Vasario 16 šventė. Daug kur į minėjimų meninės programos išpildymą buvo įtraukta jauniosios pajėgos.

• Gautomis iš Lietuvos žiniomis, vasario 9 dieną Vilniuje staiga mirė dailininkas Algis Jočionis, 30 metų amžiaus. Liko našlė žmona Dalia Jočionienė-Leimonaitė ir duktė Lolita 3 metų amžiaus.

• Neries sporto klubo sportininkai Chicagoje rengia šokių vakarą, kuris įvyks balandžio mėn. 2 d. (Vėlykų sekmadienį), Balio Pakšto salėje. Rengėjai laukia skaitlingo svečių būrio.

• JAV Liet. Bendruomenės Kultūros Fondo valdyba posėdžiavo kovo 5 d. jo pirmininko J. Švedo būte — Cice-roje. Posėdžio metu buvo priimta Fondo rengto Naujųjų metų sutikimo apyskaita (gauta virš 400 dol. pelno), kalbėta apie Fondo išleistus bei leidžiamus leidinius ir svarstyta nemaža kitų aktualių klausimų. Posėdyje dalyvavo: J. Švedas, K. Sruoga, P. Gaučys, V. Linas, S. Paulauskas, E. Šulaitis, J. Končius, A. Juškevičius.

• Stasys Virpša, iš Chicago, mokėdamas už Dirvą atsiuntė ir \$5.00 auką.

AR BUS SOVIETŲ DELEGATAS PAKLAUSTAS

Įtakingas šveicarų dienraštis "Neu Zuercher Zeitung" priminė pasauliui Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių politikos vyrų likimą sovietų okupacijoje. Ryšium su buv. Kongo ministro pirmininko Lumumbos nužudymu laikraštis rašo, kad politinių varžovų nužudymas ir priešų nušalinimas Maskvai neturėtų būti naujiena, nes Kremlius valdovai tokius metodus visą laiką naudo-davo.

"N. Z. Z." pastebi, kai raudojoji armija 1940 metų vasarą įžengė į Pabaltijį, netrukus buvo suimti visi žymiausi tų valstybių politikos vyrai. Tarp jų buvo Lietuvos ministeris pirmininkas ir einęs respublikos prezidento pareigas Antanas Merkys, Latvijos prezidentas Karlis Ulmanis ir Estijos prezidentas Konstantinas Paetsas. Nuo jų suėmimo suėjo jau 20 metų, tačiau apie jų likimą nieko tikro nežinoma. Jie dingę be žinios. Žinoma tik tai, kad jie buvo deportuoti į Rusijos gilumą.

Laikraštis klausia: "Ar Jungtinėse Tautose sovietų delegato bus paklausta apie šių asmenų likimą? O gal Lumumbos gyvybė yra vertingesnė, nekaip gyvybė prezidentų trijų Pabaltijo valstybių, kurias Maskva prievarta įsijungė?"

• Neries sporto klubas Chicagoje, 5 metų suakčiai paminėti išleido 24 pusl. leidinį Neris. Jame yra aprašymų ir nuotraukų iš šio klubo veiklos. Spausdino V. Vičiokio spaustuve. Leidinį redagavo Ed. Šulaitis.

CHICAGO

Rekolekcijos moterims

Kovo 23-26 dienomis, prieš Verbų sekmadienį, vyresniosios giedrininkės ruošia rekolekcijas visoms Chicagoje gyvenančioms lietuvių moterims. Rekolekcijas praves žinomas pamoklininkas kun. Alfonsas Grauslys.

Kovo 23, 24 ir 25 dienomis konferencijos prasidės 7:30 val. vak. Tėvų Jėzuitų koplyčioje (W. 56 ir Claremont g-vių kampas). Kiekvieną dieną, po konferencijos, palaiminimas. Šeštadienį, kovo 25 d. po palaiminimo bus klausoma išpažinčių. Kovo 26 d. — Verbų sekmadienį, 10 val. ryte šv. mišios ir komunijs. Pamaldų metu giedos sol. Stasė Pautienienė, prie vargonų M. Motiekaitis. Po pamaldų Jaunimo centre pusryčiai rekol. dalyvėms.

Vyresniosios giedrininkės nuoširdžiai kviečia pasinau-doti šiomis rekolekcijomis ir dalyvauti bendruose pusryčiuose.

• Dainavos meno ansamblis Chicagoje, 15 metų suakčiai atžymės balandžio 9 d. Marijos aukšt. mokyklos salėje įvykstančiu koncertu. Čia dalyvaus ansamblio choras, taut. šokių grupė ir solistai (D. Stankaityte, A. Brazis,

J. BATAICIO PAMINKLUI RENKA AUKAS

Korp. Neo-Lithuania filisterių, Juozo Bataičio kolegų ir draugų bei organizacijų veikėjų prašome imtis iniciatyvos, sudarant komitetus ar rinkti aukas pavieniai ir neveliau kaip š. m. gegužės mėn. 1 d. persiųsti jas a. a. Juozo Bataičio paminklui pastatyti Komite-tui New Yorke:

Vytautas Abraitis, dipl. teis. Korp. Neo-Lithuania filisteris, 97-08, 110 St., Richmond Hill, N. Y.

Pranas Narvydas, Taut S-gos 1-jo skyr. pirmininkas, 542 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

Antanas Senikas, dipl. teis. Korp. Neo-Lithuania filisteris, 24 North Rd., Great Neck, L. I., N. Y.

Jurgis Sirusas, Korp. Jaunoji Lietuva filisteris, ALT S-gos 11 skyr. pirm., 86-17, 76 St., Woodhaven, N. Y.

Petras Ulėnas, Korp. Neo Lithuania filisteris, 32 Euclid Ave., Brooklyn, N. Y.

J. Vaznelis). Šio ansamblio dirigentais yra St. Sodeika ir A. Šimkus. Ansamblio valdybai pirmininkauja V. Radvys.

Chicago Dainavos ansamblio nariai A. Smilgevičius, E. Krausauskienė ir A. Stočkus, dainuoją ansamblyje nuo pat įsikūrimo Hanau stovykloje, Vokietijoje. Dainavos ansamblio 15 metų suak-tuvinis koncertas įvyks Chicagoje balandžio 9 d.

B. Lingio nuotrauka

VINCUI ABRAMIKUI

staiga mirus, gilią užuojautą reiškiamė žmonai ELENAI, dukroms — LAIMAI MILAITIENEI su vyru, NIJOLEI ir sūnui RIMUI

Elena Vainavičienė
Regina ir Bronius Snarskiai

DR. A. ŠAPOKAI

staiga mirus, jo žmonai ADAI ir dukteriai ALDONAI, nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

T. Glevickienė ir
St. Lukoševičius

Solistės Nerijos Linkevičiūtės rečitalį pasitinkant

Jaunieji talentai, pasirodę mūsų kultūrinio gyvenimo padangėje, atneša žinią ir viltį, kad lietuviškoji ateitis išsivysioje yra tikra ir kad iš jaunosios kartos žmonių atsiranda gražių pavyzdžių kuriems lietuviškas kelias yra savas ir net šventas.

1959 m. "Dirvos" paskelbtame dainininkų konkurse trečiąją vietą laimėjo chigagietė, veikli skautė ir tautiniai labai susipratusi lietuvių, Nerija Linkevičiūtė.

Tas laimėjimas ją dar labiau paskatino aukoti jėgas ir talentą dainininkės karjerai siekti. Ji įstojo į Chicago konservatorių muzikos pedagogikos studijuoti ir kartu pradėjo balsą lavinti pas žinomą dainavimo pedagogę, buv. Lietuvos op. solistę A. Dičiūtę.

Tolimesnius jos žingsnius lydėjo, sakyčiau, laimė ir muzikos žmonių žvilgsniai. 1960 m. Chicagoje jaunutė solistė jau debiutuoja Chicago vyrų choro pastatytoje G. Verdi "Trubadūro" operoje ir dalyvauja eilėje koncertų Chicagoje, Clevelande, Detroite, Philadelphijoje. Ji dirba sunkiai ir ištvėringai: valandos sutirpsta konservatorijoje, dainavimo studijoje ir dar praktikos pamokos šv. Kristinos mokykloje. Po paskutinių pasirodymų Chicagoje ji susilaukė spaudoje palankių įvertinimų iš mūsų muzikų.

Šį pavasarį Nerija Linkevičiūtė baigs muzikos pedagogiką ir jos studijos bus apvainikuotos bakalauro laipsniu. Ta proga kovo 17 d., penktadienį, 8 val. vak. Chicago konservatorijos rūmuose (64 E. Van Buren St., Chicago, Ill.) ji rengia pirmąjį savo dainos rečitalį — vieną iš didžiausių kiekvieno solisto gyvenime švenčių, norėdama su lietuviškąja publika pasidalinti savo džiaugsmu ir savo, kaip dainininkės, jau pasiektomis meninėmis atšvaitėmis. Į rečitalį ji kviečia visus dainos mylėtojus ir įėjimas visiems laisvas, nes jos pirmasis rečitalis tai jos dovana savo tautinei bendruomenei, iš kurios ji išaugo ir kurioje ji pasiliks nešti mums džiaugsmo netilstančiais dainos garsais. Tad atkreipkite dėmesį į datą

Margučio redaktoriui ir buv. Tautinės Sąjungos centro valdybos nariui

DR. B. T. DIRMEIKIUI

staiga mirus, jo žmonai PAULINAI, sūnams — BERNARDUI, MYKOLUI ir POVILUI bei kitiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Centro Valdyba

Margučio redaktoriui ir mūsų skyriaus nariui

DR. B. T. DIRMEIKIUI

mirus, jo žmoną, sūnus ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir drauge liūdi

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago skyrius

Margučio redaktoriui

DR. BRONIUI DIRMEIKIUI

mirus, su šeima ir artimaisiais kartu liūdi

Bartkų šeima

KAIRĖJE: Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis, atidarydamas kovo 5 d. Chicago skautų su-ruošą Kaziuko mugę Jaunimo Centre, perkerpa kaspiną. Užpakaly stovi vyr. skautininkė Ona Zailskienė ir J. Daužvardienė, Kaziuko mugę aplankė keli tūkstančiai lankytojų iš Chicago ir apylinkių.

V. Noreikos nuotrauka

DIRVAI AUKOJO

Prenumeratą pratęsdami, Dirvą aukomis parėmė:

P. Machulis, Brooklyn	\$5.00
V. Mažeikienė, Lake Zurich	5.00
Dr. S. Paulauskis, Greenview	2.00
J. Pelkauskas, Hamilton	2.00
A. Vaitkus, Chicago	2.00
St. Virpša, Chicago	7.00
A. Gešventas, Chicago	2.00
P. Kubilius, Cleveland	2.00
J. Vilutis, Chicago	2.00
K. Gruntalis, Baltimore	5.00
K. Matutis, Chicago	5.00
P. Mikšys, Cleveland	2.00
A. Simonaitis, Chicago	2.00
R. Rinkevičienė, Chic.	10.00
V. Bacanskas, Baltimore	2.00
Dr. Vl. Ramanauskas, Cleveland	3.00
O. Simonaitis, Chicago	5.00
E. Armonienė, Baltimore	5.00
A. Malakauskas, Waterbury	2.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

PHILADELPHIA

Philadelphijos LB šeštadieninės Mokyklos Tėvų Komitetas š. m. kovo 19 d. (sekmadienį), 3 val. p. p. šv. Andriejaus par. salėje rengia lietuviškų garsinių filmų (Lietuva — Europos nugalėtoja ir Tremties mokykla) demonstravimą. Filmą jau buvo su nemažu pasisekimu rodyti kitose liet. kolonijose ir gražiais Lietuvos reginiais bei sportinių varžybų vaizdais įdomūs tiek jaunimui tiek ir vyresniesiems, kurie ten pamatys nevieną pažįstamą veidą, gal net save patį. Po filmų demonstravimo veiks geras bufetas. Įėjimas suaugusiems 1 dol., moksleiviams 50 ct.

Balfo metinis susirinkimas

Balfo 52-ro, Philadelphijos skyriaus valdyba praneša, kad metinis narių susirinkimas, sekmadienį, kovo 19 d., įvyks ne Lietuvių Banke, kaip anksčiau buvo pranešta, bet šv. Andriejaus parapijos salėje ir prasidės ne 2 val., bet 1 val. 30 min.

ir vietą, ir savo gausių dalyvavimu rečitalyje parodykite, kaip mes geriam jaunuosius talentus, iškilusius iš lietuviškosios bendruomenės tarpo.

Vl. Rmjs.

Clevelandiškiai Kazys ir Ona Karpiai, lankydami Los Angeles, matėsi su vietos veikėjais. Nuotraukoje iš kairės sėdi: Gediminienė, O. Karpienė ir žymi senosios kartos veikėja Ona Račkienė. Stovi: Los Angeles lietuvių radijo programose vedėjas Bruno Gediminas ir K. S. Karpius.

L. Briedžio nuotrauka